

ՐԱՏՆՄԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԼՏ 3

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՅՈՒԼԻՍ 24, 1913.

ՆՊ 30

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԱՄԵՐԻԳԱՏԱ ՀԱՅ ԱԻԵՏ. ՔԻԼԻՍԷԼԻՐԻՆ
ՄԻՈՒԹԻՐՆ ՄԷՃԼԻՍԻ

Ամերիգանըն Հայ Աւետ. քիլիսէլէրինն սէնէվի միութիւն մէճլիսի պու սէնէ Յունիս 19 տա Բօտ Այլէնտին փայլթախթը օլան Փրօ-վիտէնստէ ագաը իճթիմա էթտիյինսէն մէգ-քիւր մէճլիստէ հազըր պուլունմադ իչիւն օ-րայա կիթտիմ: Շէհր ի մէգքիւրին թագրիպէն 250,000 էհալիսի օլուպ, օրատա 3,000 դատար էրմէնի վէ 800 դատար Միւսլիւման մուհաճիր պուլունուր: Ինճիլի էրմէնիլէրին կիւղէլ պիր քիլիսէ պինասը օլուպ չօպանկարը վեր. Ս. Պ. Եագուպեան տըր: Մէճլիստէ 7 քիլիսէ վէ 10 ճէմաաթլարտան կէլմիշ 37 աղա հազըր պու-լունուպ պունլարտան նիչէսի էվվէլճէ թանըտը-ղըմըդ տօսթլարտան խիլէր, Վեր. Փափագեան, Ճինիչեան, Պուլղուրճեան, Կ. Մօմճեան, Իգ-նատիոսեան, Եագուպեան, Ալպարեան, Պէն-նէեան վէ սաիր պատուելիլէր: Յ. Թէլֆէ-եան, Յ. Ղ. Կարապետեան, Հալլաճեան, Շանլըեան, Միսիրեան վէ սաիր էֆէնտիլէր, քէզալիք իսմլէրինի իչիթմիշ օլուպ տա քէն-տիլէրի չախսէն թանըմատըղըմըդ տօսթլար, Մէս. Մանավեան, Եարաըմեան, Պաղտասար-եան, Դալայճեան վէ սաիր պատուելիլէր, Տօնճեան, Մուշեղեան, Տօգ. Միրէք վէ սաիր էֆէնտիլէր: Պունլար՝ տիկէր էրքէք վէ գա-տըն ազալարա պիրլիքտէ փէք միւհթէրէմ պիր հէյէթ թէլքիլ էտիլօրլար խաի:

Մէճլիսին րէխի վեր. Մ. Կ. Փափագեան

վէ քեաթիպի վեր. Ս. Պ. Եագուպեան օլուպ, իճթիմալար պիղէ տաիմա Կիլիկիա իթթիհա-տընըն մէճլիսէրինի իսթար էտիլօր խաի:

Քիլիսէլէրտէն վէ ճէմաաթլարտան վէրիլէն րափօրթլար դայէթ ճալիպ ի տիգգաթ խիլէր: Հէր Նէրէտէ պիր թագըմ ինճիլի էրմէնիլէր պիր արատա պուլունմուշար իսէ օրատա ան-լէրին րուհանի ինթիյաճլարընա խըտմէթ էթ-մէք իւզըրէ միւնասիպ թէրթիպլէր մէվգի ի իճ-րայա դօնուլմուշ տըր: Նիւ Եօրգ, Պօսթօն, Վուսթըր, Ֆիլատէլֆիա կիպի պէօյիւք մէր-քէզլէրտէ օլտուղու միսիւլլիւ սաիր քիւլիւք ճէմաաթլար իչիւն տախի վաըզլար թային օ-լունմուշ օլուպ, պու րուհանի իշճիլէր ճէ-մաաթլարը պաշարընա թօիլայարագ օնլարը թէսէլլի վէ թալիմ էթմէքտէ օլմուշար տըր:

Պու միւնասէպէթլէ ճէսարէթպախշ օլան պիր խուսուս տա շու տըր քի՝ Ամերիգալը քի-լիսէլէր պու մուհաճիր էրմէնիլէրին րուհանի իմարէթի իչիւն էփէյի մուավէնէթ էթմէքտէ պուլունմուշար տըր: Պու Միւսթիւն մէճլի-սինտէ ժողովական քիլիսէլէրին տախիլի թէպ-չիր ի պէշարէթ ճէմիյէթլինն սըր քեաթիպի Տօգ. Էմիրիք վէ տիկէր պիր գալ մէմուրլարը օրատա հազըր պուլունուպ մէճլիսէ ճէսարէթ պախշ սէօզլէր սէօյլէտիլէր: Սըր քեաթիպի-նին իֆատէսինէ կէօրէ պու սէնէ սալթ Նիւ ինկիլէն տէնիլէն էյալէթլէրտէքի էրմէնիլէրին րուհանի ինթիյաճընա սարֆ օլունմադ իւզըրէ ժողովական քիլիսէլէր 8000 տօլար (եախօտ 1700 լիրա) դատար պիր մէպլաղ թախսիս էյ-լէմիլլէր տիր: Շու տախի սահիհ տիր քի էր-մէնիլէրին պէօյիւք պիր մըգտարը պու ճինս

մուսուլմաններն մահրում պիր հալտա հաշա-
մագտա տըրլար :

Պու մէճլիսէրտէ միութիւն քիլիսէլէրինին
իսթիյաճաթընա ալագատար օլան պազը մէսէ-
լէլէրին միւզաքէրէսինէ վազթ վէրիլտի իսէ
տէ, իճթիմալարըն պէօյիւք դըսմընը էվվէլճէ
հազըրլանմըլ օլան նութզլար վէ անլէրին միւ-
զաքէրէսի իշղալ էյլէտի : Պու նութզլարըն
մէվզուլարը վէ խաթիպլէրի շունլարտան իպա-
րէթ իտի :

«Քիլիսէ թէրէննիւմիւ», Պատ. Ս. Էօմիւր-
եան, «խրիսթիանըզտա թէպէտտիւլ էթմէյէն
ուսսուլար», Պատ. Յ. Ղ. Կարապետեան»,
«խրիսթիանըզ վէ հայաթ», Պատ. Սալաթ-
եան, «խրիսթիանըզ վէ միսիօնէրլիք», Վեր.
Մ. Պաղտասարեան, «Ճէմաաթլար Միւսպէրտէն
նէ՞ պէքլէր», Տօգ. Միրեք, «խրիսթիան ճէ-
մաաթլար վէ իսլամ հիւքիւմէթլէր», Փրօֆ.
Մ. Անանիկեան, Տօգ. Ճէֆըրսընըն պիր քի-
թապընտան իճմալ, Վեր. Մ. Գալայճեան,
«Հայ Աւետ. քիլիսէլէր իչիւն պիր նիզամիւն-
մէնին լուզումը», Վեր. Եարտըմիւն : Պունլար
էմէքլէ հազըրլանմըլ մէզալէլէր օլուպ անլէր
իւզէրինէ միւզաքէրէլէր տախի վուզու պուլ-
տու : Հէր ճէլսէտէ տուա մէճլիսէրի ազտ է-
տիլիպ անլէրտէ հէրարէթլի տուալար արզ օ-
լունտուլար : Սայքի հէվ խըտմէթլէրտէ Պատ.
Էօմրեան՝ թէրէննիւմլէրի գուլաղուղամագտա
վէ արասըրա հալընըզ թէրէննիւմ էթմէքտէ
պուլունմուլ տըր :

Պատ. Ս. Էօմրեանըն սէսի փէք գուլվէթլի
այնի վազթտա փէք շիրին օլուպ, մուսիգի
տաիրէտէ խուսուսի գապիլէյէթէ մալիք տիր,
վէ ըուհանի հայաթը հէրարէթլի օլուզուզուն-
տան թէրէննիւմ էտէն պիր Աւեսարանից մա-
գամընտա ֆախտէլի խըտմէթլէր իֆա էթմէք-
տէ օլմուլ տըր : Բեաշքի վաթանտաքի էրմէ-
նիճէ թէքէլլիւմ էտէն ճէմաաթլարըմըզ արա-
սընտա տախի պիր միւստէթ տօլաշըպ թէ-
րէննիւմլէրի վէ նասիհաթլարըյա վազ էտէ-
պիլսէ իտի :

Միութիւն իճթիմալարընըն փէք նիզամը
վէ խօշ հիսսիյաթլա իճրա էտիլմէսի միլլէթ-
տաշլարըմըզն պու տիյարտա նիզամ ու ինթի-
զամ տէրսինի էօյրէնմէքտէ օլտուզլարընա պիր
ալամէթ սայըլապիլիր : Վաղաա ըիյասէթտէ
պուլունան գաթըն տա մէճլիսի իտարէ էթ-
մէքտէ իպրազ էթտիյի էնլիյէթ պու նէթիճէ-
նին հուսուլընա խէյլի թէքսիր էյլէմիշ տիր :

Պու միւնասէպէթլէ Փրօվիտէնս ճէմաաթընըն,
խուսուսա գատընլարըն կէօսթէրտիյի միւսա-
ֆիրփէրվէրլիք տախի զիքրէ շայան օլմուլ
տըր :

Ճիւմլէ միւզաքէրէլէր էրմէնիճէ լիսանտա
իճրա էտիլմիշ տիր :

Պու միութիւն մէճլիսէրինտէ, Ամէրիգա-
տաքի էրմէնի գաղթախանութիւնըն անվալընըն
էհէմիլէթի ինսանըն նազար Ը տիգգաթընը
ճէլպ էթմէմէք իմքհանսըզ տըր : Պու պէօյիւք
տիյարտա պու գատար գուլվէթլի թէքսիրլէր
արասընտա էրմէնիլէրին հալը վէ միւսթազ-
պէլի նէ՞ օլաճագ տըր : էրմէնիլէր շէհր հա
գատապալարտա պիր արատա պուլունսալար,
պու մէմլէքէթլին թէրազզը նէրտիւպանընտա
փէք հօգարը չըզամայօրլար, զիրա շարզըն
թասալվուրաթ վէ ատէթլէրինտէ տէվամ է-
տիյօրլար, պու մէմլէքէթ էհալիսինէ գարը-
սալար լիսան վէ միլլի հիսսիյաթլարընը գայ
էտիյօրլար, գալալը ամէլէ թազըմը պու մէմ-
լէքէթլին մանէվի գուլվէթլէրինին կիրտա-
պընտա հուսուլուլօրլար, թէրազզը էտէպլէր
իսէ կէրի վաթանլարընա տէօնէմէզ պիր հալա
կէլիյօրլար : Մէմլէքէթիմիզ տախի սէլամէթէ
նաիլ օլսա տա, պու գաղթախանլարըն պէօյիւք
գըսմը կէրի օճագլարընա տէօնսէլէր նէ՞ կիւ-
զէլ օլուր իտի : Պու միւսպարէք վազթ կէլէ-
նէտէք Ամէրիգատաքի էրմէնիլէրին միւրշիտ-
լէրինին վազիֆէսի անլէրի պու իճթիմաթի վէ
ախլազի կիրտապլարտան հըֆզ էթմէք օլա-
ճագ տըր :

Ամէրիգատաքի էրմէնիլէրին պիր միւլքիլի
տէ պու տըր : — Ամէրիգատա տիսի էֆքեար
վէ հայաթ տէհրլէրտէն պէրու ճէրէյան էթ-
տիյի մէրճատա ֆիլան պիր իսթիգամէթի ալ-
մըլ օլուպ, պու կիւն Ամէրիգալըլար ֆիլան
սընֆ իւմի իլահի մէսէլէլէրի իլէ օղրաշմագտա
տըրլար : Ամէրիգայա կէլէն էրմէնիլէր իչիւն
պունլար քիւլլիյէն եէնի մէսէլէլէր օլուպ օ
թէսալվուրլար անլէրին անվալը ըուհիյէսի
իլէ հայաթի պիր ալագատա տէյիլ տիր : Լա-
քին իսթէր իսթէմէզ պուրատաքի էրմէնիլէր
տախի Ամէրիգալըլարըն նազար Ը տիգգաթընը
ճէլպ էտէն Աստուծաբանախան մէսէլէլէրլէ օղ-
րաշմագա մէճպուր օլույօրլար : Զաննըմըզճա
պու վազըն Ամէրիգա էրմէնիլէրինին հայաթ Ը
մանէվիյէսի իւզէրինէ գայր ի միւսաիտ պիր
թէքսիր իլլէտէճէք տիր : Պինաէն ալէյհ իւմիտ
էտէրիլ քի Ամէրիգատա պուլունան կէնճէրի-

միզ պու ազընթըլարտան միւթէսիր օլմամա-
ղա վէ քէնտի ազլի նէմալարընըն թապիլ պիր
մէրճատա թէրազզը էթմէսինէ սայ էտէճէք-
լէր, վէ անլէրին բուհանի միւրչիտլէրի պու
վազըլայը տէր խաթըր էտէրէք կէնճէլէրի
հիքմէթլէ իրչատ էտէճէքլէր տիր:

Փռովիսէն

Յ. Գ. Գ.

ԷՏԻՐՆԷ (*)

Սօֆիատան հարէքէթ էտիպ ճէնուպա տօղ-
րու շէն վէ մամուր պիր արազի իչինտէն,
պաղլար, պաղչէլէր, աղաճլար, կիւլիսթան ա-
րասընտան կէչէրէք, Օսմանլը հուտուտընա
կէլտիմ: Մուսթաֆա փաշայա կէլտիլիմտէ՝
Սօֆիատաքի զօնսօլսըմը թէզքէրէմի գայտ
էթմէտիլի իչին ճէզա ի նագտի խթէտիլէր:
Փարալարը վէրիպ մէմլէքէթիմիզ արազիսինէ
տախիլ օլտու: Ատալէթ պէօյլէ մաթլուպ էյ-
լէտիլի շէօյլէ տուրսուն, հիւքիւմէթէ պու
թարիզ, հանի զօնսօլսու տէյիլ հօլճուլու
ճէզալանտըրմագ ուսուլու տահա գօլայ կէլ-
տիլի իչին մէսուր օլտու: Էվլէթ, մէմլէ-
քէթէ կէլմիլ իտիմ, ճէզատան պիլմէսէմ պիլէ
էթրաֆըմտաքի գուրու, խալի, էօլիւ արա-
զիտէն, քիրլի փէթմիրտէ քէօյլիւրտէն, վի-
ճուաի 72 քէօյլի ինէքլէրտէն, Հազըթի ի
իպրահիմին կիւնիւնտէքի ճըզըրթըլը մանտա
արապալարընտան, 5էր օգգալըզ գուշաղար-
տան անլայապիլի իտիմ: Նէ գատար արզու
էյլէտիմ քի իլլէթլէրին սարի օլտուղը կիպի,
չու իմար էթմէք խասսիլէթի տէ սարի օլտա
տա պիղիմ թարաֆա տա պուլաշսա իտի: Օլ
կիւնիւ էտիրնէ սթասիլոնընա կէլտիմ: Էվրօ-
փա գըթասընտա պուլուլուն չու մուհիմմ վի-
լայէթ մէրքէզիմիլի պու տէֆա կէօրմէզտէն
կէչմէք էտէմէտիմ: Հէման արապայա աթլա-
յըպ պէնի շէնրին էն կիւղէլ մէրքէզիմէն, էն
մութանթան չարչուսընա կէօթիւրմէսինի ա-
րապաճըյա թէնպիհ էթտիմ: Արապաճը պէնի
պիր սաաթ գատար թաշլարըն իզգէրինտէն
սիւրիւքլէտիքտէն սօնրա շէնրին գըյըսընա կէ-
լիպ Մէրիճ նէհրի քէօփրիւսիւնիւ կէչիրտի:
Էտիրնէյէ կիրմիլ իտիք: Իլք կէօրտիլիւմ
չէյլէր, տէմիրճի, սէմէրճի, սապանճը, հա-
սըրճը, պագգալ վէ տէսթիճի տիւքեանլարը,

խասթախանէտէն հէնուզ չըգմըշ պարկիրլէր,
մէրքէպլէր, ույուզ-չիրքին քէօփէքլէր, թա-
վուգլար, փաշալարալար թազընմըլ քիրլի չօ-
ճուղլար, մէլիլ մահգուն ինսանլար սիւրիւսիւ
իտի: Պիրազ սօնրա արապաճը պիր հէրտէ
տուրտու վէ աշաղը էնմէքլիլիմի իխթար էյ-
լէտի: Էթրաֆըմա պագտըմ վէ փազարըղըմըզ
շէնրին էն փարազ հէրինէ գատար օլտուղու-
նու, պուրասը էնէճէք հէր օլմատըղընը իտ-
տիա էտիպ օթուրտում: Արապաճը փազարըզ
էթտիլիմիլ մահալ պուրասը իտիլինի վէ էտիր-
նէտէ պուլունտան միւքէմմէլ հէր օլմատըղընը
պէյան էտիպ փարալարը իսթէտի վէ պիր գալ-
ղա տըր պաշլատը: Էննիհայէ պիր թագըմ հէր-
լիլէր կէլիպ տալամըզը տինլէտիլէր վէ պէնի
մահքիւմ էտիպ արապաճըյա հագգ վէրտիլէր:
Փարալարը վէրիպ աշաղը էնտիմ, քեաշքի՝ էն-
մէյէ իտիմ: Էնկին քիւմէս կիպի տիւքեանլար,
չէօքմիւշ էսկի թախթա քէօշքլէր, պիլիմիլի
տար սօգաղլար իչինտէ սէրսէրի տօլաշմաղա
պաշլատըմ: Բիւզկիար հէր տագիդէտէ սօգա-
ղըն կիւպրէ իլէ գարըշը թօղունտան ալըպ
կէօղլէրիմ, պուրնում, գուլաղըմ իչինտէ հէր-
լէշտիրտիքճէ, պատ նիւմա կիպի տէօթթ թա-
րաֆա շէլրիլմէյէ վէ օ հանա պու հանա սալ-
տըրմաղա պաշլատըմ: Պիր էֆէնտի պուլուպ.
«Պու մէմլէքէթտէ սիւփիւրկէ վա՞ր մը» տէյու
սօրտում: «Վար տըր» ճէվապընը վէրինճէ
մէսուր օլտուպ, «Նէյէ գուլլանըրսընըզ» տէյու
սօրտուղումտա՝ զալիպա մագսէտիմի անլայըպ
«Չօրպա ետիարըզ» տէյու ճէվապ վէրտի:
Պիրազ տահա տօլաշտըմ աճըղըմ խաթըմա
տիւլտիւ, իէսթօրանթ արատըմ: Օլ մէհուր
Սուլթան Սէլիմ ճամիսինէ վէ տէվաիր ի-աս-
քէրիլէյէ հագըն աշճը տիւքեանլարընը կէօն-
թէրտիլէր: Իմթինա էտիպ առամ ազըլը իէս-
թօրանթ, հօթէլ, էօթթիլիւ մասալը հէրլէր
հօ՞գ մը, տէտիմ իսէ՝ եէմէք ելլէճէք հէր պու-
րասը օլտուղունը վէ պաշգա օլմատըղընը պէյան
էյլէտիլէր: Իչէրի կիրիպ սօգաղըն հանընտա
քիւրսիլէ օթուրտում, վէ սօգաղըն թօղլարը
եէմէքլէրին իզգէրինէ էքիլի իքէն պիր թա-
ամ էթտիմ: Օրատան տօլաշպ Առաջնորդ
Դուրեան Մ. Վարդապետի պուլտում վէ էտիր-
նէ հագգընտա նէ տիւլիւնտիլիւմիւ քէնտինէ
խապէր վէրիպ պիրազ զօնուշտուգտան սօնրա
սթասիլոնա կէլտիմ:

Օլ կէճէ հօթէլտէ եաթար իքէն եարը կի-
ճէտէն իւշ սաաթ սօնրա պիրտէն պիրէ տէհ-

(*) Պու մէվալէյի կէչէն սէնէ, Տօգ. Ա. Նագաշա-
նան Էվրօփատան ալտէթինտէ մուհարէպէտէն էվլէլ
եաղմըշ օլտուպ, «Սէյեհաշաթ խաթըրէլէրի» նամ քիթա-
պընտա տէրճ էյլէմիշ տիր:

չէթ իշխնտէ ուշանտում: Չանն էտէրսին պիր
թագըմ հայտուտար գարեօղամըն ալազարըն-
տան թութմուշ խըզ իլէ սալլայըպ պէնի աշա-
ղը տիւշիւրմէյէ չալըշըյօրլար իտի: Տօղրու-
տում քի թէքմիլ հօթէլ շէտիտէն սալլանմագ-
տա, զէմինին իշխնտէն տէնչէթլի սէսլէր կէ-
մէքտէ վէ ճամլար գըրըլըպ տիւնեա պիրպի-
րինէ կէմէքտէ իտի: Օ անտէ գէլզէլէ օլտու-
ղունը անլատում վէ գափուտան ֆըրլայըպ մէր-
տիվէնլէրտէն գօշար իքէն, էօնիւմէ գուճա-
ղընտա չօճուգ թութմուշ գատըն թէսատտիւֆ
էթտի: գատըն մէրտիվէնէ տիւշմիւշ հարէքէթ
էտէմէյօր իտի: Չօճուղու էլիմէ կէլիշի կիւզէլ
թագըպ, տէօթիւլէն ճամլարըն, սըվալարըն
արասընտան սօգաղա կէթիրտիմ: Ամմա
զէլզէլէ տէ տուրտու: էօմրիւմտէ պէօյլէ թէր-
պիլէսիդ զէմին կէօրմէմիշ իտիմ: Չէլզէլէնին
տուրտուղունա մէմնուն օլտում: Չիւնքի ին-
սան ուշգուտա պու չէշիտ սալլանմագտան
խօշանմայօր, տիկէր թարաֆտան տա ճանըմ
սըզըլտը: զիրա գարը կէլիպ չօճուղու էլիմտէն
ալտը, զէլզէլէ տէվամ էթսէ պու չօճուգ պա-
նա քէլէփիր գալաճագ իտի: Ինսան պէօյլէ սը-
րատա տաիմա քեարընը տիւշիւնմէլի տիր:

Արթըգ էտիրնէյի կէօրմէք իսթէմէմ, նէ
վագթ սիւփիւրկէյի չօրպա հափմաղտան պաշ-
գա պիր մագսէտէ գուլլանըրլար իսէ, օլ կիւ-
զէլ նէհրին հանընտան սէմէրճիլէրի, սապան-
ճըլարը գալտըրըրլար, էթրաֆա պիր աղ ա-
ղաճ տիքէրլէր, պինալար հափարլար իսէ,
րիւզկէհարա տա, սօգաղտան հազալատըղընը
կէօղլւմէ տէփօղլիթ էթմէսի ալըպ իտիյինի
անլատըրլար, զէմինէ տէ իւզէրինտէ միւսաֆիր
հաթար իքէն պէօյլէ սալլանըպ օյնամագ թէր-
պիլէսիզլիք օլտուղունը սէօյլէրլէր իսէ՝ օլ զէ-
ման կիաէր պիր տահա կէօրիւրիւմ: Հէման օ
սաաթտա թրէյնէ պինիպ իսթանպօլա տօղրու
հարէքէթ էյլէտիմ, հօլտա կէլիւրքէն օ սալ-
լանըշտա Չանաղգալէտէն պէրու պիր չօգ քէօյ
վէ գասապալարըն խարապ օլտուղունու ի-
շիթտիմ:

Ա. Ս. ՆԱԳԻՍԱՆՆԱՆ

— Նօրթըմպէրլանտըն էլլինկիթօն շէհրինտէ
իքի օտալը, Գօրրիտօրլը, 65 թալէպէյի իշ-
թիվա էտէճէք վէ 400 լիրայա մալ օլմուշ գապլիլի
նաղլ, հանի իսթէնիլէն եէրէ գալտըրըլալիլէն
պիր մէքթէպ հափըլմըշ տըր:

ԱՀՎԱԼ Ը ՀԱՋՐԻԷ

Բուսիսա գիւրրա սընըփընըն ուշանմալար.—
Ալէլուճում գանն օլտուշօր քի, Բուսիս է-
հալիսի տիւշիլէն վէ թէտէննի էթմիշ պիր է-
հալի տիր: Ֆագաթ հագիգաթ ք հոգ քէօյլէ
տէյիլ տիր: Հէման 10 ընճը անթըն նիհայէթ-
լէրինէ գատտր, Բուս Գէնալիսի գօճաման պիր
գուճ հըղընընտան պաշգա պիր շէյ օլմայըպ
հիւքիւմէթ վէ միւթէղալիպէտէն կէլէն թագ-
կիւլէրէ մուգալէմէթ էտէմէզ իքէն, պու կիւն
խուսուստա սօն ինգիլապտան սօնրա, պու հալ
թէպտիլ օլմուշ տըր: 15—20 սէնէտէն պէրու
մէմէքէթին էն մուհիմ սէնաաթը օլան զը-
րաաթըն շէրաթ ի իղթիսատիյէսի պիր պուհ-
րան իշխնտէն կէլմէքտէ տիր: Պուղտայ հա-
սըլաթը էհալինին մաիշէթինին հատտ ք ագէլ-
լինի պիլէ թէէմին էտէմէյօր, զիրա սըրֆլարըն
(քէօյլիւ քէօլէ) աղատ օլմասը վէ սօն հարըմ
ասը գարֆընտա էհալինին սայըճա իքի գաթ-
լանմասը սէպէպինտէն արաղի քեաֆի կէլմէ-
յօր: Պուլտան պաշգա, սէնայի ուսուլ վէ ա-
լաթ ք զըրալիյէ վէ գաղանճ թէրագգը էթմէյիպ
այնի գալմըշ տըր: Պու սէպէպտէն արաղիլի
ուսուլ ք ֆէննիյէ տաիլէսինտէ զէրը էթմէք,
ուղունը դըշ մէվսիմինտէ թէնպէլճէ օթուրան
քէօյլիւլէրէ իշ թէտարիք էթմէք իշիւն զըրա-
աթտան մատա սէնաաթլար տաիլի իտիսալ էթ-
մէք գարուրէթ քէսպ էթմիշ տիր: Մամաֆիհ,
քէօյլիւլէրին վէսաթի վէ թալիմ ու թէրպիյէ-
սի մէֆգուտ օլտուղունտան պուլալարը մէվգիլի
ֆիլիլէ չըգարմագ միւմքին օլմամըշ տըր: Պու
խուսուստա կէրէք զըրաաթ մուալլիմլէրի վէ
կէրէք հիւքիւմէթ քէօյլիւլէրի սէվգ վէ իղնա
էթմէք իսթէտիլէրսէ տէ գապիլ օլմամըշ տըր:
Ուսուլ ք ֆէննիյէ տաիլէսինտէ զէրը էթմէք,
ալաթ վէ էտէվաթ ք զըրաալիյէ իսլան էթ-
մէք, սըղըր վէ տալար հէթիշտիրմէք իշիւն
վէրիլէն պիւթիւն ամէլի թալիլիլէրէ քէօյ-
լիւլէր շէօյլէ իթիրաղ էթմէքտէ պուլունույօր-
լար իտի: «Էվլէթ, պուլարըն հէփիսի տէ
մէնֆաաթը տըր, լաքին պիղիմ իշիւն տէյիլ,
արաղի սահիպլէրի իշիւն», «Փահալը ալաթ
վէ էտէվաթ ք զըրաալիյէ սաթուն ալմագ իշիւն
սէրմայէմիդ հօգ վէ շու շէրաթ ալթընտա ի-
տարէմիդի չըգարմայօրըղ», Ինգիլապ պու
միւշքիլէյէ շու ճէվապը վէրտի: «Սիդ, արա-
ղիլի միւթէղալիպէ վէ հիւքիւմէթտէն ճէպրէն
ալմալըսընըղ քի հալընըղ իսլան էտէսինիդ,

վէ ի գլխիս աստի գոօփեռաքիլ թէչքիւթլար վի-
ճուտա կէթիլթէպլէսինիլ:» Էօմրին ամէնի
թէճրիպէլէրի իոէ տահա պաշգու պիր իսթիլ
ը հարէքէթ կէտթէրաթի, եանի, «Էլինիլպտէ
պուլունան վէ կախօտ պուլունմադ ինթիմալը
օլան պիլճիւմլէ վէսաթիլ իլէ իգթիսատի թէչ-
քիլարնըղը պինա վէ պէօյլէճէ հալընըղը իս-
լահ էտինիլ:» Պու մէսէլէնին հալը իչիւն իքի
մանիէ վար իտի: (1) Բուս չիթթճիւնին փա-
րա իսթիգրադ էթմէք իչիւն Փապրը հալը
սէպէպլիլէ րհքսիսի հօգ իտի: (2) Ֆիքրի օ
գատար էգիլմիլ վէ ըփրանմը իտի քի թէ-
չէպպիւս ի շախսի բուհը գալմամը իտի: Սօն
ինգիլապ ֆուրթունասընըն գօփմասըլա պու
իքինճի սէպէպ էփէլի թէպտիլ օլտու: Բուսիա
քէօյլիւլէրինին ֆիքրիլէրի ալըլտը, թէչէպպիւս
ի շախսի հիսլէրի գուվվէթլէնտի վէ պէօյլէճէ
Բուս քէօյլիւ վէ սէնաթքիարլարընըն, իք-
թիսատի ինթիլաճլարը իւղէրինէ իթթիհատլար
թէչքիլ էթմէլէրի գապիլ օլտուգտան սօնրա
պու կիւնիւն զանն էտէրսին մօտասը տա օլտու:
Պու թէպտիլաթ ը թէճէտտիւտալնարանէ շու
իւլ սէպէպլէ վաղը օլտու: (1) Էն մուհիմմ սէ-
նաթթ օլան զըրաթտա պիր պուհրան օլմասը
(2) Էնալինին ֆազրը հալը, (3) Եէնի թա-
սավուրլարըն ինթիլարը: Պու կիւն Բուսիա-
տա, մուսթէլիֆ տաթիլէրտէ, էգ ճիւմլէ
սարֆիլաթ, քրէտի, իսթիհալ տաթիլէրինտէ
25000 գօփեռաքիլ չիրքէթլէր վիճուտա կէլ-
միլ տիր: Պունաթըն 30 միլիօն աղասը վէ
500 միլիօն բուպլի սէրմայէլէրի վար տըր: Վէ
էն աճայիպ խուսուս շու քի պու չիրքէթլէ-
րին հիւզտէ 75 ի, 1907 թարիխինտէն եանի,
կէօյա ինգիլապըն մաղլուպիլէթի թարիխինտէն
սօնրա վիճուտա կէլմիլ տիրլէր: Պունուն սըրը
իոէ գուվվէ ի ինգիլապիլէնին ալթտան ալթա,
կիլլիճէ լաքին միւլէսսիր սուրէթտէ իլէմէ-
սինտէ տիր: Շուրասընը իթիլաթ էթմէլէ մէճ-
պուրըղ քի, էնալինին պիլճիւմլէ թէչէպպիւ-
սաթընա գարչը տուրմաղլէ մէլուֆ օլան Բու-
սիա հիւքիւմլէթ ի միւսթէպիլտէսի, պու կիւնէ
գատար պու կէնի իգթիսատի հարէքէթ ա-
ղընթըսընա գարչը գօմասըղտան մատա հէր
իթթիհատա վէսլէսէ էտէն տաթիլիլէ նէզա-
րէթի, քէզա նիսպէթէն տահա հիւրը օլան
տէվալիր ի հիւքիւմլէթ մալիլէ վէ գրաթ նէ-
զարէթլէրի, վէ խուսուսա մահալլի Զէմյուս-
լար, պու չիրքէթլէրէ իսթիգրադ թարիլիլէ
փարա վէ ֆէննի մալիւմաթլար վէրէրէք է-

փէյլ խրդմէթ էթիլիլէր: Լաքին արթըգ մէճ-
լա ի վիւքէլա պու իթթիհատլարտան գօրգ-
մաղա վէ ալլէրին հիւքիւմլէթէ օլան զարարը-
նա թէմամէն վազըֆ օլարադ թէրադ-
զըլարընա մանի օլմաղա պաշլամըլ տըր:
Պու գօփեռաքիլ չիրքէթլէրտէն էն մուհիմմի
Մօսքօվա իթթիհատը օլուպ 800 իսթիհալք
չիրքէթլէրինտէն իպարէթ տիր: Քէզա «Մօս-
քօվա էնալի գօփեռաքիլ պանգասը» պիր մի-
լիօն բուպլի սէրմայէ իլէ պիր սէնէ էվլէլ
մուսամէլէյէ պաշլամըլ իքէն, սէրմայէսի պու
կիւն 3 գաթլանմըլ տըր: Լաքին պունլարտան
էն գօճամանը «Միպէրիա եաղճըլար իթթիհա-
տը» օլուպ, 550 չիրքէթի վէ 120,000 աղայը
հալի տիր:

Բուսնահա օրսու վի սօնանահաթ. — Բուսա-
նիա էհալիսի 6,600,000 նուֆուստան իպարէթ
տիր: Տէվլէթ հալը հազըրտա 4,349 գապիլթ,
3,663 քիւչիւք գապիլթ, 85,606 քիչիլի թահլթ ը
սիւահտա պուլունտըրտըղը կիպի օրտուտա
20,672 պարլիր իսթիլտամ էթմէքտէ տիր:
Շու հալտա Բուսանիա հիւքիւմլէթի արգու էթ-
տիլի զէման պիլա միւլքիլաթ 400,000 քիչի-
լիք պիր օրտու ճէմ էտէպիլիր: Օրտունըն,
թէրթիպաթ վէ թազսիմաթը սայէսինտէ, փէք
աղ միւստէթ գարֆընտա, հալ ը սէֆերպէրիլէ
վաղը միւմքին տիր: Բուսանիա, 1904 մօտէ-
լինտէն 75 սանթիմէթրօլըգ թօփլարա մալիք
տիր, թօփլար տաղիգէտէ 8—10 կիւլլէ աթ-
տըզլարը կիպի, սէրի աթէչիլ թօփլարտա
15—20 կիւլլէ էնտաթիլ էտէպիլիրլէր: Օպիւս
պաթարիլարը Գրուփ սիսթէմինտէ օլուպ, 12
ճէպլէ թօփլարը 6.3 սանթիմէթրօ գուլթընտա
տըր: Բուսանիա տօնանմասը փէք էհէմմիլէթ-
սիլ տիր: 560 թօնօլըգ 4 զըրիլ թօփ քէչէ-
րինի մալիք տիր, պու թօփ քէչէրլէրտէն հէր
պիրի, 12 սանթիմէթրօ իւլէր թօփ, քէզա 12
սանթիմէթրօ իքիչէր օպիւս թօփ, վէ տէօր-
տէր գըլթա տա 4.7 սանթիմէթրօ ալէլատէ
թօփլարա թէճհիլ էտիլմիլ տիր: Մէղքիւր
թօփ քէչէրլէրին սաաթտա սիւրաթլարը 14 միլ
տիր: Պունտան մատա Բուսանիա 1320 թօնօ
հաճմընտա քիւչիւք պիր Գըրուաղէօր իլէ 100
թօնօլըգ 3 կընպօթ, 27 թօփիտօ վէ պիր
մէքթէպ սէֆինէսի վար տըր:

Բօսորո Պուշպուր միւքեաարգընըն պէյա-

նարը. — Թէքֆուր տաղընըն թէքրար Օսմ. ասաքերի թարաֆընտան իշղալ օլունմասըյա, Պուլղար միւթէսարըֆը Տօգ. Իվան Տիմիրիթ-րիէֆ վէ պէշ արգատաշլարը, Իսթանպուլա կէ-թիրիլտիլէր: Տօգ. Իվան Տիմիրիթիէֆ Ազասա-մաւս մուհարրիրինէ չու պէյանաթտա պուլուն-մուշ տըր: — «Պէն զաթէն Պուլղար տախիլիյէ նազըրը, Մ. Մաճարօֆտան 1997 նոմէրօլը վէ 29 Յունիս 913 թարիխի չու թէլէղրաֆը ալ-մըշ խոխմ. «Պուլղար հիւքիւմէթինին հէնի թէր-թիպի մուճիպինճէ Բօտօսթօյը օսմանը հիւ-քիւմէթինէ թէսլիմ էտէճէքսինիզ: Անճազ չու նօզթալարը իճրա էթմէյէ տիգգաթ էտինիզ: 1. Շէհրի թէսլիմ էտէրքէն Թիւրք զօմանտան իլէ պիր փրօթօզօլ ազտ էտիպ թէսլիմին թա-րիխինի, կիւնիւնիւ, սաաթընը, տազիդէսինի վէ սաիրէյի օնա տէրճ էտինիզ. 2. Թէսլիմ էանասընտա էհալի արասընտա նախօշ հալլար վուզու պուլունմասընա տիգգաթ էտինիզ. 3. Հէր նէվ նիւմայիշ, թէատտի վէ սաիրէյի մէն էտինիզ:» Պու թէլէղրաֆ մուճիպինճէ պիղ հէր կիւն թիւրք ասքէրինին վիրուտընա մուն-թազըր խոխմ: Հաթթա իքի կիւն էվլէլ ախլէմի իքի էրմէնի պիր Պուլղար ժանտարմա իլէ էտիրնէյէ կէօնտէրտիմ: Փազար էրթէսի, սապահլայըն սաաթ Ցտէ Թիւրք ասքէրի Բօտօս-թօյա կիրախինտէ պիր թէք Պուլղար ասքէրի պիլէ գալմամըշ խոխ: Անճազ չէհրին ասայիլինի սազլամազ իշին էլիմ ալթընտա 32 ժանտարմա գալմըշ խոխ: Թիւրքլէր կէլտիյինտէ պէն վէ պէրապէրիմճէ Իսթանպուլա էսիր կէթիրիլէն Չօրու գայմագամը Տօք. Իվան Օքնիանով, տաիրէմիլտէ օթուրույօր խոխմ: Բահաթ ի-տիմ, գիրա կէրէք պէն վէ կէրէք էհալի իշին մէթուլին գայրի պիր չէյ տէյիլ խոխ: Պիր կիւն էվլէլ պէլէտիյէ տաիրէսինին տիվարընա չու իղանը հափըշտըրտըմ խոխ. «Շէհրիլի էֆ վէր, Պուլղար հիւքիւմէթինին թէրթիպի իւզէրինէ Բօտօսթօյը Թիւրքլէրէ թէսլիմ էտէճէյիզ: Պի-զիմ հիւքիւմէթիմիզէ գարչը կէօթէրտիյինիզ իթաաթտան մէմնուըմ: Արզու էտէրիմ քի աջնի իթաաթը արթըգ Թիւրք հիւքիւմէ-թինէ կէօթէրէսինիզ: Սիդ Բոււմ, էրմէնի, Թիւրք, Եհնուտի հէփինիզ աջնի վաթան գար-տաշլարը սընըզ, պու սէպէպտէն հիշ պիր նիւ-մայիշ հա նիզամսըզըգ իճրա էթմէմէնիզի թաւսիյէ էտէրիմ:» Թիւրք զօմանտանըն կէլմէսի իւզէրինէ քիւրսիւմիւ անա թագտիմ էտիպ չէհրին թարիխ ի թէսլիմինի հալլի օլան

քեաղըտը իմզալամասընը թէքլիֆ էթտիմսէ տէ, պունա մուգապէլէթէն զօմանտան էլինի օմուզումա գօյարազ «Սիդ հարպ էսիրի սինիզ,» տէտի վէ պիզի Իսթանպուլա կէթիրմէք իւզրէ սահիլէ գըլազուզլատըլար: Եէրլի էհալի պիզի թէվէճճիւհ նիւմայիլէրիլէ Եօլա գօտու վէ հաթթա պազը Թիւրքլէր էլիմի էօփմէյէ կէլ-միլչէր խոխ: Էրմէնիլէրին Բօտօսթօյա գաթլը ամ օլմասընըն սէպէպի չու տըր: Բօտօսթօյն 37,000 էհալիսի վար. պունուն 17,000ի էրմէ-նի, 10,000ի Բոււմ, պագիսի Թիւրք վէ Եհնու-տի տիրլէր: Էրմէնիլէր ուսթա, չալըչգան վէ իլլէք օլտուզլարը իշին անլէրէ տիկէր իւն-սիւրլէր հասէտ էտէրլէր: Պանա էրմէնիփէրվէր տէրլէր խոխ, լաքին պէն էրմէնիփէրվէր օլ-մագտան զիյատէ ատալէթփէրվէրիմ:»

Էլիօսիա գօնէհրի. — Պու հաթթալար Պալ-գանլար իշին գանլը հաթթալար օլմուշ տըր: Հէր թարաֆտան Եունան, Սըրպ վէ Գարատա-ղըն զալիպիլէթի, Պուլկարլարըն մաղուպիլէ-թի խապէրլէրի իշտիլմէքտէ. լաքին Եինէ տէ պիր Եօլիլէ մէյտանը մուհարէպէտէ սէրզէտէի զուհուր օլան վէգայի ի խուրիզանէնին մահի-յէթի վէ միւսէպպիպլէրի անլաշլամամըշ տըր: Պիլա թէրէտտիւտ տէյէպիլիլիզ քի, մէգիւր վազըլարըն ֆալիլի ասլիլէրինի Սօֆիա վէ Պէլ-կրատտա արամագտան իսէ՝ վիլէննա վէ փէ-թէրսպուրկտա արամագ տահա մագուլ օլուր: Պալգանլարտա հաթթալարըն թէվալիսի իլէ պուհրանը հարպ թէգայիլտ էթմէքտէ, թէք-րար պէ թէքրար պէյաննամլէր նէյր օլուն-մագտա, հաթթա Սըրպիա պիր թազըմ արա-զինին մէմալիլինէ իլհազընա գատար քիւս-թախըզտա պուլունմագտա, գապինէլէր տիւ-չիւպ գալվամագտա իքէն, էվրօփա նա՞ըլ պիր փօլիթիգա թագիպ էթմէքտէ խոխ: Մէքքիւր նապէհէնկեամ ահվալըն մէրքէզի մէրճիի, Լօնտրատա ազտ էտիլմիշ օլան սիւֆէրա գօն-ֆէրանսը օլմուշ տըր: Անլէր Լօնտրատա ազտը իճթիմայա տէվամ էտէր իքէն պէրիտէ ճօրճ պէլինճի, Չար վէ Փուանգարէ, միւսպառիֆ սուլհ իշին հէքտիկէրինի թէպրիք էթմէքտէ խոխէր: Հալպուքի պունլարըն քեաֆֆէսի տախի սուրի վէ գահիրի խոխ, գիրա Բուսիա, Պալգանլարըն համի վէ փաթրօնու օլտուզու հալտէ իսթէմիշ օլսա խոխ, միւթթէֆիզլէրի իլէ պիրլիքտէ չու մուհարէպէնին էօնիւնիւ ա-

լապիրիւրէր իտի: Լաքին առաւ սուր փօղիթի-
գասը թագիւ պէտիւմէի պ մուհարէպէլէր մէյ-
տանա կէլիւ թօլիւր փաթլամաղա պաշտ-
տըզտան սօնրա՝ Բուսիա թէվաասութ էթմէյէ
գալգըշտը: Սըր էտուըրտ Կրէյ, Բուսիանըն
թապիի հաքէմի հալինտէ Պալգան իւթիլաֆընը
հալլ էտէճէյինէ գանաաթ հասըլ էթմիշ իտի:
Ֆրանսա իսէ չու մէսէլէլէրտէ անճաղ իքինճի
տէրէճէտէն հաիդ ի էհէմմիյէթ պիր մէվզի ին-
րադ էյլէմէքտէ իտի: Իթալիա քէնտի տախիլի
իչլէրիյլէ մէշղու վէ Ալմանիա իսէ քէնտի փօ-
լիթիգասընը փէք կիլզի թութմագտա իտի:
Սըրֆ Ավսթրիա՝ Բուսիա Ջարընըն նէյր էյլէ-
միշ օլտուղու պէյաննամէտէ քենտի ալէյինէ
պիր թագըմ ագիմ թաասովուրաթ միւշահէտէ
էյլէտի: Մէզքիւր պէյաննամէ, Պուլկարիա վէ
Սըրպիայը միւսավի սուրէթտէ գապահաթը
կէօսթէրիյօրաւ: Հալ պու քի աւլ գապահաթ
Սըրպիատա թէմէրքիւզ էթմէքտէ իտի: պուն-
տան պաշգա, հալա մանաաը անլաշըմամըշ օ-
լան պիր թագըմ թէհտիտէլր տէ պուլունմագ-
տա իտի... պունլարըն քուաֆֆէսի լիյասըզ
պիր սիյասէթ ալամէթի տէյիլ իտի: Լաքին
եինէ տէ Սըրպ-Պուլկար իւթիլաֆընը հալլ է-
տէճէք հաքէմ, Բուսիա օլաճադ իտի: Պինա-
էն ալէյն Ավսթրիա փօլիթիգասընըն թագիւ
էտէճէյի իքի թարիզ վար իտի: Պիրի Պալ-
գան մէսիլէսի ղայէթ մուսթէլիթ պիր մէսէլէ
օլտուղունտան անըն սիւֆէրա գօնֆէրանսըն-
տա հալլ օլունմասընը թալէպ էթմէք, իքին-
ճիսի, Պալգան հիւքիւմէթլէրինին իսթիզալիյէ-
թի մէսէլէսինտէ պիր թագըմ կիւճիլքէր իգա
էտէրէք Բուսիանըն Պալգանլարտա նուֆուղը-
նը գըրմագ, վէ Պալգանլարըն ղաաֆրնտան
իսթիֆատէ էտէրէք քէնտի նուֆուղունու
թագվիյէ էթմէք: Իշթէ Պալգան իւթիլաֆա-
թընըն մուճիպի: Շէօյլէ քի աւլ մէսուլիյէթ
Բուսիա վէ Ավսթրիա իւզէրինտէ թէմէրքիւզ
էթմէքտէ տիր: Լաքին չուրասըտա տէրքիւր
տըր քի, ինկիլթէրա վէ Ալմանիա մէզքիւր
Պալգան իւթիլաֆաթընը մէն էտէպիլիւրէր ի-
տի: Սըր էտուըրտ Կրէյ տախի չու մուհարէ-
պէլէրին մէսուլիյէթիտէն աղատէ գալամագ:
Ջիրա, Ջար հազըրէթլէրինին եափմըշ օլտուղու
թէվասուութ վազիֆէսինի պիզգաթ միւշարի-
լէյն տէր էօհտէ էթմիշ օլսա իտի, մուվաֆֆագ
օլաճաղը աշիքէար իտի: Հէր հալտէ գօնսէրթ
մէվճուտիյէթինի հիսս էթտիւրմէք լաղըմ տըր:
Գօնսէրթ իսէ Սըր էտուըրտ Կրէյ տէմէք տիր:

Նէյշըն

Արեւսիս վէ Ֆրանսա ճարիւլֆինուըրընսա
գըզ քալիպիլէր. — Ֆրանսա մէարիֆ նէզա-
րէթի, ախիւրէն նէյր էյլէտիյի պիր իսթաթիս-
թիգտէ Ալմանիա վէ Ֆրանսա տարիւլֆինուն-
լարընա տէվամ էտէն գըզ թալէպէլէրի եէկ-
տիկէրիյլէ մուգայէսէ էտիյօր Ալմանիատա ան-
ճադ սօն պիր գալ սէնէլէրտէ տարիւլֆինուն-
լար նիւվանա քիւշաոտէ պուլունտուրուլմուշ
տըր: Ֆեռնանդօ ճէմիյէթլէր, պիր չօգ միւշքի-
լաթա ղալիւ կէլէրէք նիհայէթ 1908տէն իթի-
պարէն Ալման տարիւլֆինունլարընըն ընամէն
նիւվանա տախի աչըզ օլմասընը գապուլ էթ-
միւշէր տիր: Պէլէ մէզքիւր թարիլստէն իթի-
պարէն Ալման թալիպաթընըն ատէտի կիթ-
տիքճէ թէզայիւտ էտիյօր: Հէր սէնէ պիր չօգ
կէնճ գըզլարըն մէմալիք ի էճնէպիյէ տարիւլ-
ֆինունլարընա կիթմէլէրինի մէն էթմէք ի-
չիւն, Ալման հիւքիւմէթի պու միւսաատէյի
վէրմէյէ մէճպուր օլտու: 1912տէ Ալմանիա
տարիւլֆինունլարընտաքի թալիպաթըն ատէտի
պիլիին թալէպէլէրինին եիւզտէ պէյինի թէշ-
քիլ էթմէքտէ իտի: Պու սէնէ 2795 գըզ թա-
լէպէլէր նիզամի սիւրէթտէ տարիւլֆինուն-
լարա գայտ օլտուլար: Ֆրանսատա իսէ նի-
զամի թալիպաթըն պու սէնէքի ատէտի 4056
օլուպ պիլիին թալէպէլէրինին եիւզտէ օ-
նունու թէշքիլ էտիյօրլար: Ալմանիատա թա-
լիպաթ տահա ղիյատէ ֆէլսէֆէ վէ թարիլս
չիւպէլէրինէ գայտ օլունուլօրլար: 1911տէ
2795 թալիպաթտան 1370ի, վէ 1913տէ 1563ի
մէզքիւր չիւպէլէրէ տէվամ էթմիշ տիրէր:
Ֆրանսատա իսէ գըզլար էն ղիյատէ էտէպի-
յաթ չիւպէսինէ մէյլ էտիյօրլար, չէօյլէ քի
4066 թալիպաթտան 2241ի մէզքիւր չիւպէյէ
գայտ օլմուշ տըրլար: Թըպպիյէ չիւպէսինէ
Ալմանիատա 582, Ֆրանսատա 1057, ուլում
չիւպէսինէ Ալմանիատա 504, Ֆրանսատա իսէ
847 թալիպաթ միւսավէմէթ էտիյօրլար: Շու-
րասը ճաի տիգգաթ տըր քի Ալմանիատա ու-
լումը թապիլիյէ վէ լիյազիյէ չիւպէլէրինէ տէ-
վամ էտէն թալիպաթըն ատէտի կիթտիքճէ
արթըյօր, 1911տէ 256 թալիպաթ տէվամ է-
տէրքէն, 1912տէ 504է պալիզ օլմուշ տըր:
Հուգուզ չիւպէսի իսէ, կէրէք Ալմանիա վէ
կէրէք Ֆրանսատա թաիֆէի նիսա իչիւն չօգ
ճալիւ պիր տաիւրէ տէյիլ տիր: Ալմանիատա
2795 թալիպաթտան անճադ 39ը, Ֆրանսատա
տախի 4056 թալիպաթտան անճադ 119ը հու-
պուզ չիւպէսինէ տէվամ էտիյօրլար: Էճազճը-

լըղա տէվամ էտէնլէրին ատէտի տահա ազ տըր, Ալմանիատա 8, Ֆրանսատա իսէ 39 տըր: Ալմանիատա 2795 թալիպաթըն 845ի Պէրլինէ Ֆրանսատա իսէ 4056 թալիպաթըն 2068ի Փարիզ տարիւլֆինուլարընա միւտավէմէթ է- տիյօրլար:

Թիւրքիս վիէ էրմէնի մեհեթիսի. — Թիւրք հիւքիւմէթի պիւ ճիւմլէ տարիլէրտէ իս- թիւստամ էտէճէյի էճնէպի մէմուրիյնտէն նէ գատար իսթիֆատէ էտէր իսէ, հէման օ նիսպէթտէ, քէնտինէ պախշ օլունմուշ օլան 20—30 սէնէ միւտտէթ ի հայաթընը թէմտիտ էտիպ քէսպի գուվլէթ էտէճէք տիր: Արթըզ իսթանպօլտա պիլէ հիւքիւմէթին գատէրինի թային էտէճէք օլան խոսուսըն, էրմէնի մէ- սէլէսի օլտուղը անլաչըմըշ տըր: Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսանըն, Արապիսթան վէ Սիւրիատա իգթիսատի վէ սիյասի էմէլլէրի իչին, շէտիտ վասըթալարա միւրաճաթա հաճէթ հօգ տըր: Սիյասի խաֆիֆ պիր թազիդ, Օսմանլը սու- լարընտա պիր գաշ սէֆինէ ի հարպիյէնին տօ- լաշմասը, էվրօփա մէնաֆիինին անէսթէ ա- հէսթէ թէրազըսընա քիաֆի պիր վասըթա տըր: Պիր թէհլիքէ վարսա օ տախի անճագ էրմէնիսթանտա տըր: Չիւնքի էրմէնի իսլա- հաթը մէսէլէսինին 35 սէնէտէն պէրու թէէխիր էտիլմէսի, էօյլէ պէրպատ պիր հալ մէյտանա կէթիւրմիլ վէ անըն եիւզ իսթիւ թէրք էտիլմէսի էօյլէ տէհլէթլի պիր եանղընը մու- ճիպ օլաճագ տըր քի, գան սէյլլէրի պիլէ անը սէօյիւնտիւրմէյէ գատիր օլամայաճապար: Էր- մէնիլէր Րուս-Թիւրք մուհարէպէսինտէն էվլէլ թիւրքիանըն էն էմին թապալարը իտիլէր: Պիր ազ սօնրա թիւրք հիւքիւմէթինին թագիպ էթտիլի սիյասէթի սայէսինտէ իսթիլալճը տէ- յու թանըլտըլար, չիմտի իսէ թարիխին պիր ճիլվէսի տիր քի՝ Օսմանլը հիւքիւմէթինին գա- տէրինի էլլէրինտէ թութմագտա տըրլար: Պիր ազ տիւչիւնտիւլիմիդտէ կէօրիւրիզ քի, պիր մուհարէպէ գուհուր էտէճէք օլսա, օլ վագթ թիւրքիա պիւթիւն գուվլէթինի էրմէնի- Րուս հուսուտընա ճէմ էթմէյէ մէճպուր օլա- ճագ տըր: Իմտի էրմէնիսթան եա թիւրքիա- նըն մէվճուտիյէթինի մուհաֆազա էտէճէք պիր գուվլէթլի իսթիլէքեամ, եա տա եուվարա- նաճաղը պիր կիրտապ օլաճագ տըր: Հալը հազըրտա էրմէնի իսլահաթընտան, թիւրքիա-

տան զիյատէ իսթիֆատէ էտէճէք պիր տէվ- լէթ հօգ տըր: Իչթէ թամմ պու սէպէպ- տէն աիր քի՝ շարգ մեհեթիսի միւսքապիյէ էր- մէնի մեհեթիսի օլսանագ շըր: Էյէր թիւրքիա ճիտտէն իսլահաթա պաշար վէ թէքրարէն իրիսթիյանլարըն էմիլյէթինի գազանըր իսէ պէգասընը պիր ազ թէէմին էթմիլ օլաճագ տըր: Ասիաը սուղրանըն խարապիյէթինտէն հիւ իսթիֆատէսի օլմայան պիր տէվլէթ վար իսէ օ տա Ալմանիա տըր: Շու հալտէ էրմէ- նիլէրի թիւրք իլէ իթթիֆագ վէ իթիլաֆա կէ- թիրմէք իչին Ալմանիա հօգ իչ կէօրէպիլիւր: Էրմէնիլէր հազըրտա Ալմանիատա օրատա պուրատա տէվէրան էտէն էսքի թասավլուր- լար հօգտան գաիլ օլմուշ տըր: Պու կիւն Ալ- մանիա սիյասէթի թիւրքիանըն պագասը նօգ- թա ի նազարընտան էրմէնի մէսէլէսինին է- հէմիլյէթինի անլամըշ տըր: Իմտի էրմէնիլէրին պիլճիւմլէ հազըլը արգուլարը Ալմանիա թա- րաֆընտան միւտաֆաա էտիլէճէք տիր: Լա- քին սօն սէօգ եինէ Ինկիլթէրանըն տըր: Փը- րանսա Րուսիայա մէյլ էտէճէք տիր: Ինկիլ- թէրրա իսէ եա Րուսիա իլէ պիր գօմշու օլա- ճագ, եա տա էսկի փօլիթիդասընը, եանի Րուսիա իլէ քէնտի արասընտա պիր գուվլէթ- լի թէշքիլաթ մէյտանա կէթիրմէք սիյասէթի- նի թագիպ էտէճէք տիր: Լաքին հէր նէ տէ օլսա Րուսիա՝ Ինկիլթէրրա իչին պիր պաշ աղըրսը տըր: Էննիհայէ Անատօլուտա շմէն- տըֆէր խաթլարը ինչա էտիլիպ պիթտիքտէն սօնրա, ըէգապէթ գէմանընտա գուվլէ ի պէր- րիյէ, գուվլէ ի պահրիյէյէ ֆաիզ կէլէճէք տիր: Հալ պու քի Ինկիլթէրրա, Րուսիայը Ա- րարատ տաղընըն արգասընտա ալը գօմագ արգուսընտա տըր: Էյէր Րուսիա օրտուսը էր- մէնիսթան իւզէրինտէն կէչէրէք, Արամ իւն Նէհրէյն վէ Կիլիկիայա սօղըու իլէրիլէյուպ, Չանազգալէ գափուլարընը գրարազ Պահրը Սէֆիտէ վասըլ օլուրսա, Ինկիլթէրանըն Պահրը Սէֆիտտէքի նուֆուղը քէսը օլունուպ Հին- տիսթանա սօղըու օլան թարիգի տէ թահթը թէհլիքէտէ պուլունաճագ տըր: Էրմէնիսթանըն գափուսը Կիլիկիա տըր: Պիր տէֆա Պաղտատ խաթթը Կիլիկիայա տախիլ օլուրսա պէլքի Ինկիլթէրրանըն Սուէզ գանալընտա ճիհանչա- միլ նուֆուղը գալմայաճագ տըր: Պիլ թիւր- քիանըն պէգասը թարաֆտարըլը, սըրֆ Ալ- մանիանըն մէնֆաաթը նօգթա ի նազարընտան տէյիլ, իլլա շարգտա պուլունան միւսլիմանլա-

ընն թալիմ ու թերպիյէսի վէ թէմէտտիւնիւ ի-
չիւն: Ինճիլ քէնտինէ մանի օլանլարը մէյտան-
տան զալտըրմազ, իլլա անլէրի բուհըն գուվ-
վէթի հուզուրընտա ինգիյատ էթտիրիբ: Քէ-
թիւյէ էյիլիքլէ դալիպ օլմազ, իյթէ տիւնեայա
դալիպ կէլէն գուվվէթին սըրրը: Իւմիտվարըզ
քի էրմէնի միլլէթի տախի պունա բազի
տիր:

ՏՕԳ. ԼԷՓՍԻՈՍ

ՄՈՒԽԱԳԵՐԱԹ

Մ. ԱՄԵՐԻԳԱՏԱ

ԹԷԱՅԻԻՇԼԷՐԻ ԻԶԻՆ, ՉԱԼԸՇԱՆ

ԴԱՑԸՆԼԱՐԸՆ ԱՑԷՏԻ

Խըտմէթճի	1,210,000
Էնվաի ֆապրիգալարտա իշճի	820,000
Ջըրաաթ վէ բէնճպէրլիքտէ	810,000
Թէրզի, մօտիսթրա, շապգաճը	780,000
Մուալլիմէ	405,000
Չամաչըրճը վէ գօլաճը	390,000
Քիւթիպէ վէ խազինէտար	290,000
Էվ նազիրէսի վէ վէքիխարճ	180,000
Տէզիկեհտար (սաթըճը)	170,000
Էպէ վէ խասթէխանէ խըտմէթճիսի	130,000
Մուսիքիչինաս վէ բէսասա	80,000
Հօթէլ վէ լօգանթա սահիպի	80,000
Գօնտրաճը	42,000
Թիւճճար վէ տիւքեանճը	40,000
Թէլէկրաֆ վէ իէլէֆօն մէմուրլարը	25,000
Թապիպ վէ ճէրբահ	11,000
Թէաթրօ ազթրէսի	10,500
Մուհարրիբ վէ միւլէլիֆ	9,500
Հիւքիւմէթ մէմուրլըզընտա	8,500
Գօմիսիօնճը	8,000
Եէօքիւն	5,500,000

Պու ճէտվէլտէ վիթր օլունան իչլէրին պա-
զըլարը գատընլարա կազըշմազ կիպի կէօրիւ-
նիւր իսէ տէ, նէ՛ չարէ. պիր գարը՝ խասթա
վէ քէօթրիւմ տիւշմիւշ օլան գօճասընըն հէ-
րինտէ փայթօնճըլըզ էտէր, տիկէր պիր դարը
տախի էօքսիւզ էվլատընըն թէաչիւլիւ իչիւն
տէմիրճի օլուրսա, տիւլէնմէքտէն կախօտ նա-
մուսսուզ պիր էօմր կէչիւրմէքտէն պին դաթ
տահա էվլա տէյիլ մի տիր:

Մէքթէպլէր իլէրի կիթտիքճէ վէ սանաաթ

մէքթէպլէրի չօղալտըզճա՝ գատընլար տա-
հա ալա իչլէրէ կիրէպիլէճէքլէր, էրքէքլէր
կէօզլէրինի աչրգ թութսուն քի կէրի գալմա-
սընլար: Հալա տիւնեա գատընլարը կէրէյի
կիպի թագտիր էթմէյօր, անլէրէ հազգսըզլըզ
էտիյօր, հալա չօգ ֆապրիգալարտա վէ մազա-
զալարտա՝ աչնի իչի աչնի սուրէթտէ իչլէյէն
պիր էրքէք, պիր տէ գըզ պուլունսա, էրքէյէ
այտա ֆարզ էտէլիմ պէշ լիւրա վէրտիքլէրին-
տէ՝ գըզա անճազ իւշ կախօտ տէօրթ վէրիյօր-
լար: Լաքին պու հալլէր տախի կէչէճէք տիր,
նիթէքիմ թալիմ ու թէրպիյէնին ալի տէրէ-
ճէլէրինտէ վէ ֆիւնունը զարիֆէտէ էրքէք՝
գարը ֆարգը չիմտիտէն գալգմըշ տըր:

Իմտի է՛յ միւհիթէրէմ սամիուն հանըմլար վէ
էֆէնտիլէր, գըզլարըմըզը նի՛չիւն թալիմ էթ-
մէք կէրէք իտիյինի չիմտի անլայօրմըզը:
Լաքին անլամադ՝ վէ գապուլ էթմէք արա-
սընտա տահա պէօյիւք պիր ատըմ վար տըր.
գապուլ էթտիքտէն սօնրա իճրայա գօմազ ի-
չիւն տէ տիկէր պիր ատըմ լազըմ. պու ա-
տըմլարը ալմայա հազըրմըզը: Օղուլլարըմը-
զըն միւթադպլէրինի թէլէմին էթմէք իչիւն
տիւշիւնտիւլիւմիւզ վէ մէսարիֆ էթտիյիմիզ
գատար գըզլարըմըզ հազգընտա տախի տիւ-
չիւնիւյօրմըզը: Գըզլարըմըզըն թալիմ ու թէր-
պիյէսի իչիւն տախի լազըմ կէլիւսէ պիր պազ
սաթմայա, միւճէվիէրաթըմըզտան վազ կէչիւլէյէ
րազըմըզը: Եօգսա հալա, «նէ՛» օլաճազ, գըզ
տէյիլ մի, օլաուղու կէթէր, օգուլուպ օգու-
լուպ փափա՞ղ մը օլաճազ, տէմէք տէ տէ-
վա՞մ մը էտիյօրուզ: Մ. Ամէրիգանըն սիւպեան
մէքթէպլէրի պինալարընա, մէֆրուշաթընա վէ
էտէվաթընա թապրիպէն 177,000,000 օսմ. լի-
րասը սարֆ օլունմուշ, վէ հէր սէնէ մաաչա-
րա 44,000,000, թամիրաթ վէ իլավաթա աաիի
28,000,000 օսմ. լիւրասը խարճլանմազտա տըր,
չէօյլէ քի չօճուզ պաչընա սէնէվի տէօրթ լի-
րատան զիյատէ մասրաֆ օլմազտա տըր, վէ
ումոււմ էհալիսի նուֆուս պաչընա սէնէտէ
տէօրթ մէճիտիյէ գատար մէարիֆ խարճը վէր-
մէքտէ տիր: Թիւրքիանըն Ասիա գըթասընտա
պուլունան 17,000,000 էհալիյի աչնի թէնա-
սիւպէ գօսադ՝ պու կիւն մէքթէպլէրիմիզտէ
3,500,000 շայիրտ պուլունմալը, վէ հէր մաա-
րաֆը Մ. Ամէրիգա ֆիյէթլէրինին տէօրթտէ
պիրի գատար ֆարզ էթսէք՝ հինէ սիւպեան
մէքթէպլէրինէ սէնէվի 3,500,000 օսմ. լիւրասը
սարֆ էթմէմիզ իճապընտան տըր, հալը հա-

զըրտա պու մագսատա թախսիս օլունան մէպ-
լաղ իսէ պունուն անճագ տէօրթտէ եա պէշտէ
պիրի գատար տըր : Պիղ էվլատըմըղ իչին ,
խուսուսա գըղլարըմըղ իչին զիյատէ փարա
սարֆ էթմէյէ նէ՞ վագըթ պաչլայաճաղըղ :

Վէ սիղ , է՛յ միւնթէնի սընըֆընըն հանըմ-
լարը , նէ՛ իչին թալիմ կէօրտիւլինիւղիւ կէ-
րէյի կիպի տիւչինիյօ՞րմըսընըղ : Խնթիխապ
էյլէտիյինիղ կիւղէլ մէպտէնին , եանի՝ « ինթի-
մալիյէթտէն մէվճուտիյէթէ » (եախօտ հագի-
գաթա) (*) քէլամընըն մանասընը թէքմիլ
ֆէհմ էտիպ , իճրասընա հաղը՞րմըսընըղ : Մէք-
թէպ՝ անճագ ինթիմալիյէթլէր իլէ մէշղուլ օ-
լապիլիւր , էսաուլար վաղ էտէպիլիւր , ինթիմա-
լիյէթի հագիգի մէվճուտիյէթ եափան , էսասըն
իւղէրինէ պինա էտէն հագիգի էօմր իսէ խա-
րիճտէ պէքլէմէքտէ տիր : Մատէնլէրտէն չը-
գարըլան ճէվահիր թաչլարը չարխա թուլթուլ-
մատըղճա , ածըլարը էյիճէ պէլլի օլմաղ : Պէօյլէ
տէ վալիտէլէրինիղ ճիկէրփարէլէրինի պիրէր
զիգըյմէթ թաչ օլմաղ իւզրէ՝ թալիմ ու թէր-
պիյէ չարխարընա թէպիմ էթտիլէր , օրատա
սիղէ չէքլ վէրմէյէ , կիւղէլ վէ փարլազ ճի-
հէթլէրինիղի աչիքիարա կէթիրմէյէ չալըճը-
տը : չիմտի պիրէր եիւզիւք թաչը օլարազ ա-
լէմէ չըգաճաղսընըղ : Պիլրսինիղ քի եիւզիւ-
յին գըյմէթի թաչընտա տըր , թաչըն գըյմէ-
թի իսէ , բէնկինին կիւղէլիյինտէն մասա ,
լէքէսիղ վէ էօզրսիւզ օլմասընտա , վէ խա-
րիճի թէէսիլլէր ալթընա փարլազըղընը երինէ
լէքէսիղ հըֆղ էտէպիլմէսինտէ , եանի ուֆազ
թէֆէք չէյլէրտէն թէէսիւր ալմամասընտա տըր :
Պու խասսիյէթլէրի մէքթէպ վէրէմէզ , պուն-
լար տախիլի , տէրունի տիր , էյէր հատտը
գաթընըզտա մէվճուտ իսէլլէր՝ մէքթէպ ան-
լէրի տահա փարլազ , տահա ֆաիտէլի գըլար ,
լաքին էյէր ասլէն հօզ իսէ՝ թալիմ ու թէրպիյէ
բէնկսիղ թաչլարըն ալթընա գօնուլան ֆօյա
կիպի օլուր , քի թաչը կիւղէլ կէօսթէրմէք ի-
չին պիր հիլէ տիր , թաչըն ասլընը թէպտիլ
էտէմէզ վէ պիր կին մէյտանա չըգար : Շու
նօգթայը տախի տէրխաթր էյլէյին քի էյէր
թաչըն գըյմէթի եիւզիւյին հալգասընտան էք-
սիք օլուրսա , օլ թաչ տտիի պօշ տըր : Իմտի
խարիճի նիւմայիչ , թէզնինաթ վէ էլպիսէ իլէ
գըյմէթ պուլմայա չալըյմայըն : Էնէմիյէթի
էլպիսէյէ վէ սիւսէ վէրէէք չախսընըղ ու-
ճուղաթմայըն : Էրքէքլէր գատընլարըն կիւ-
զէլ կէօսթէրիչէրինի սէվէրլէր , լաքին կէօգիւ-

աչըզ վէ հագիգի ալիմ օլան պիր էրքէք սէվ-
տիլի գըղը էլպիսէսինէ վէ միւճէվհէրաթընա
կէօրէ թագտիր էթմէզ , հաթթա՝ անըն ճիւ-
մանի հիւսն ու էնտամընա տախի գագմաղ ,
իլլա հէր չէյտէն էվլէլ անըն պալպինին ,
խուլգընըն , թալի ու հարէքէթինին խալիս էլ-
մաս օլմասընը արար , պունլարտան մատա
պաչգա կիւղէլլիքլէր տէ պուլունսա՝ նէ՛ ալա :
Պու ճիհէթէ էնէմիյէթ վէրտիյինիղտէ հագիգի
թալիմ կէօրմիւլ օլարազ , ալիէնիղէ վէ միւ-
լէթինիղէ չէրէֆ օլաճաղսընըղ :

Սագընաճաղընըղ ախէր պիր նօգթա տախի
մէվգիինիղի ունուլթմագըղգ տըր : Նիսա էրքէք-
տէն նէ՛ էտնա , նէ՛ տէ էֆղալ պիր եէր թուլթ-
մայա չալըյմալը տըր , նէ՛ ճարիլէ օլմալը նէ՛
տէ ամիրէ : Տիւնեատա հէր իչտէ միւթէխաս-
սիսլէր վար տըր , քիմ քի խուսուսի պիր սա-
նաթթ , պիր տաիրէ էլտէ էտիպ իլէրի կէօ-
թիւրիւրսէ , մուհիմմ պիր մէվգի իհրազ էտէն
օ տըր : Սիգին իլք իչինիղ , իչլէմէք տաիրէնիղ
էվլինիղ տիր . իմտի իլմտէ , սանաթթա , հիւ-
նէրտէ իլէրի կիտին , քէնտինիղի պաչգալարըն
միւնէթինտէն գուրթարաճաղ գատար պիր կէ-
չիմ հօլու պուլուն , լաքին ածըլ տաիրէնիղի
էլտէն պրազմայըն , օ սիզին տիր վէ էրքէք-
լէր անը հիչ պիր վագըթ էլինիղտէն ալմամ-
յաճաղ տըր : Պագը էրքէքլէր՝ գարըլարընը
զիքը էթտիլլէրինտէ « պիզիմ էվ սահիպի »
տէրլէր , հագիգաթէն էվլին սահիպի օլմալընը-
նըղ , էվի կիւղէլ էթմէք , խօշ էթմէք , րահաթ
էթմէք , էլպիսէյին՝ սաֆի վէ ուճուղ պիլէ օլսա՝
եաղընըլը եափմազ վէ կիյինմէք , թասմը
աղ պիլէ օլսա՝ իտարէլի վէ լէզիլ փիչիրմէք ,
պունլար վէ պունլար կիպի պաչգա նիչէ
խուսուսալար՝ գարըլարըն թաճլարընը թէզնին
էյլէյէն զիգըյմէթ ինճուլար , անլէրի թէրֆի
էյլէյէն ֆագիլէթլէր տիրլէր : Պունլարը էօյրէ-
նէն վէ իճրա էտէն հագիգաթէն հանըմ տըր ,
լաքին իչ իչլէմէմէյի հախօտ գօճասընա վէ
խըտմէթիսինէ տուրմայարազ գուլմանտալար
վէրմէյի հանըմըղ սայանլար տահա հագիգի
թալիմ ու թէրպիյէ կէօրմէմիլ տիրլէր :

Իչթէ ինթիմալիյէթ մէքթէպիինտէն՝ մէվ-
ճուտիյէթ ալէմինէ չըգաճ իւզրէ իքէն կէօգէ
ալաճաղընըղ նօգթալար պունլար տըր , պու
հօլտա դայրէթլէ իլէրի կիտին վէ Սլլան դայ-
րէթինիղի արթըրսըն վէ հէր հալտէ , հէր խու-
սուստա մուվաֆֆաղիյէթ ինտան պուլուր-
սուն :

Ե. Ե. ՄԱՆԻՍԱՃԵՍՆ

Մէրգիւն, 18 Յունիս 1913

(*) From Possibility to Reality.

ՍԵՎԱԶ ՄԵՔԹԵՊԼԵՐԻ

Ռ. ՐԱԳՈՒՊԵԱՆ

Սանատարեան. — 1881 տէ, Աղա Սանասար-
հան վասիլէթնամէսի մուճէպլինճէ, էրզրումտա
թէէսիս էտիւմիշ իտի իսէ տէ, պու սէնէ Սը-
վաղա նազլ էտիւմիշ տիր: Էլէէվմ մէզքիւր
մէքթէպ հէնի պիր պինա ինչա էտիլէնէ գա-
տար Ս. Նչան վանքընտա տէվամ էտէճէք
տիր: Շիմտիյէ գատար շայրտլէրին ատէտի
64 է վասըլ օլմուշ տըր: պունլարաան 39 Ը
նիհարի վէ 25 ի լէյլի օլուպ, հէօքիւն թալէ-
պէնին 35 ի Սըվաղլը, 29 Ը 26 ֆարղըլ շէն-
վէ քէօյլէրտէն հէլմիշ տիր: Մէքթէպ ի մէզ-
քիւրին, 1912—1913 պիւտճէսի 2000 լիրա օ-
լուպ, պիր միւտիր վէ 8 մուալլիմլէր իլէ ի-
տարէ էտիլմէքտէ տիր: Ս. Նչան վանքը
շէհրտէն հարըմ սաաթ գատար ուղաղտա օլ-
տուղղւնտան շայրտլէր իչիւն խուսուսի պիր
արապա վար տըր:

Ամերիգան մեքթէպ ի ալիսի. — 1880 տէ,
Ամերիգալը միսիօնէրլէր թարաֆընտան, մէք-
թէպ ի իպթիտաի հալինտէ թէէսիս էտիւմիշ
իսէ տէ, Էլէէվմ պիր տար իւլ մուալլիմլէր
հալընը քէսպ էթմիշ տիր: Պու սէնէ շայրտ-
լէրին ատէտի 120 օլուպ պիր միւտիր վէ 8
տէ էրմէնի վէ Ամերիգալը մուալլիմլէր իլէ ի-
տարէ օլունմագտա տըր: Ամերիգալըլար մէզ-
քիւր մէքթէպ տէրէճէսինտէ պիր տէ գըզլար
մէքթէպլինէ մալիք տիրլէր, թալիպաթընըն
ատէտի 90 օլուպ պիր միւտիր վէ 4 էրմէնի
վէ իքի Ամերիգալը մուալլիմլէր իլէ իտարէ
օլունմագտա տըր: Պու մէքթէպլէրին նէգա-
րէթինտէ տիկէր 5 մահալլէ մէքթէպլէրի տա-
հա վար տըր: մէզքիւր մէքթէպլէրին շայր-
տունընն ատէտի, 360 Ը գըզ վէ 380 ի օղլան
օլմագ իւզրէ 740 տըր: Մէզքիւր մէքթէպլէ-
րին իթթիսալընտա պիր ուֆաճըզ տարիւստէ-
նաա վար տըր քի օրատա տախի 40 գատար
շայրտլէր սանաաթ էօյրէնմէքտէ տիրլէր:

Արամեան վարժարան. — Սիւ հողիւր նամ
թարիխի մահալտա ինչա էտիւմիշ տիր. 217
շայրտի օլուպ 400 լիրա պիւտճէ իլէ իտարէ
օլունմագտա տըր: 217 շայրտտէն անճագ
տէօթթ թանէսի սէնէվիլէ վէրիպ տիկէրլէր
մէճճանէն տիր: Մէքթէպլին իրաաը միլլի էմ-
լաք վէ պաղը էչիսաա թարաֆընտան էտիլէն
հէտիլէր տիր:

Մեքթէպ ի իպթիսալի. — Սըվաղտա 9
մէքթէպ ի իպթիտաիյէ վար տըր:

մէզքիւր մէքթէպլէրին շայրտլէրի երկսեռ օ-
լուպ սէնէվիլ պիւտճէսի 1000 լիրա տըր: Շա-
յրտլէրին ատէտի պէրվէճ ի աթի տիր:

	օղլան.	գըզ.	հէքիւն
Արամեան նախակրթարան	125	78	203
Թարգմանչաց	116	77	193
Նէրսէսեան	129	55	184
Փրկիչհան	60	26	86
Վարդանեան	36	19	55
Թորգոմեան	53	26	79
Մխիթարեան	98	49	147
Ռուբենեան	44	20	64
Սահակեան	9	11	20
	670	361	1031

Էյրաւիսանէ. — 1887 տէ պիր թագրմ հէնճ-
լէր հէտիլլէ թէէսիս էտիւմիշ տիր. իպթիտա-
տէ անճագ 41/2 դըշ. սէրմայէ իլէ իլէ պաշա-
նըլմըլ իսէ տէ, Պետրոս Եպիսկոպոսըն ճէհտլէ-
րի սայէսինտէ 1896 տա 150 օղլան վէ 50 գըզ
շայրտ իտարէ էթմէյէ մուգթէտիր օլմուշ
տըր: Պիր վազթ էյթամիսանէտէ թէրղիլիք,
գօնտուրաճըլըզ վէ սաիր սանաաթլար թալիմ
էտիւմիշ իսէ տէ պու սէնէ տահա գիյատէ Էլ
իլինէ էնէմիլլէթ վէրիլմէքտէ տիր:

Շիմտիյէ գատար մէզքիւր էյթամիսանէտէն
180 մէզուն վէ 200 գատար տա քերաւաւս լար
նէլէթ էթմիշ տիր. շիմտի էյթամիսանէնին
պիւտճէսի 454 լիրապ վասըլ օլմուշ տըր:

Իսլիցիւրալլարըն գըզլար էյրաւիսանէսի. —
1896 տա թէէսիս էտիւմիշ տիր. միւսսիսի
փրօֆ. Ժօրժ Կօտէ տիր: իպթիտատէ օղլան-
լար գըսմընտա 70 վէ գըզլար գըսմընտա իսէ
60 հէթիմ թալիմ օլունմագտա իտի իսէ տէ,
իքի սէնէ սօնրա օղլանլարըն սայըսը 114 վէ
գըզլարընքի 145 է պալիղ օլմուշ տըր: Թալիմ
ի իպթիտաիտէն մատա օղլան թալէպլէրէ,
տէմիրճիլիք, գօնտուրաճըլըզ, վէ թէրղիլիք,
գըզլարա իսէ պիլի պիլմէք, իյնէ իչի, վէ խալը
իլլէմէք թալիմ էտիլլիօր: Իքի սէնէ մուգատ-
տէմ օղլանլար գըսմը թէրք էտիւմիշ իսէ տէ
հալա գըզլար գըսմը տէվամ էթմէքտէ տիր:
Մէքթէպլին պիւտճէսի 500 լիրա տըր. մէպլաղ
Ը մէզքիւր Զուլիցէրիալը էրմէնիփէրվէր գէ-
վաթ թարաֆընտան թէտարիք էտիլլի:

Ճիզվիթիւր մեքթէպ. — 1882 տէ Ժիզվիթ-
լէր հէտիլլէ թէէսիս էտիւմիշ տիր. իպթիտա
20—25 շայրտա իլէ պաշալմըլ իսէ տէ, Էլէէվմ
600—700 գատար շայրտտէ մալիք տիր:

Կիճէ վէ Կիւրակի մեքթէպլէրի. — 1904 տէ

Հուսարեր ընկերութիւն վաստակաւորութեան
էտիմիշ տիր: Մէղքիւր մէքթէպլէրտէ, էր-
մէնիճէ, Թիւրքճէ, Ֆրանսըզճա, Թարիխի
Միլլի, Ուսուլը տէֆաթիւր վէ սաիր տէրպլէր
թէտրիս էտիլմէքտէ տիր: Մէղքիւր մէքթէ-
պլին շէհատէթնամէսի մէարիֆ թարաֆընտան
թաստըզ էտիլիպ, շայիրտլէր տախի ասքէր-
լիքտէն մուաֆ տըրլար: Էլէէվմ մէքթէպլին
70 շայիրտի վար տըր: Շիմտիյէ գատար 67
մէզուռն Նէշէթ էթմիշ տիր. պիւտճէսի 600 լիրա
տըր: 1908 տէ պու մէքթէպլէ պիր տէ գըզ-
լար չիւպէսի աշըմըշ տըր. անլէրէ տէ իսլը
վէ քիլիմ իշլէմէք էյրէտիլիյօր: Շիմտի մէզ-
քիւր չիւպէսին շայիրտլէրինն ատէտի 200 է
վասըլ ծմուշ տըր. պիւտճէսի 32 լիրա օլուպ
10 մուալլիմլէրէ իտարէ էտիլմէքտէ տիր:
Սըվազտա մէղքիւր մէքթէպլէրտէն մատա,
մանկապարտէգպանուռի հազըրլամազ իշիւն
խուսուսի պիր մէքթէպլ, Արամիան մէքթէպլի
իթթիսալընտա պիր պիշի վէ տիքիշ մէքթէպլի,
Կ. Խ. չիրքէթի թարաֆընտան իտարէ էտիլէն
վէ 30 գատար շայիրտլէրէ իյնէ իշի թալիմ է-
տէն պիր մէքթէպլ, քէզա Դաշնալցալանլար
թարաֆընտան իտարէ էտիլէն 32 շայիրտլի
պիր մէքթէպլ մէվճուտ տըր:

Նոր այգ

ՏԻՆԻ

ՏԻՆ ԶՕՃՈՒԳԼԸ՞Գ ԻԼՄԻ ՄԻ ՏԻՐ

ՊԱՍ. ՍԱՄՈՒԷԼ Մ. ՐԷՃԷՊԵԱՆ

Եազընլարտա Երկունի նամ էրմէնիճէ դա-
ղէթատա Մ. Մ. Մանկասարկան էֆէնտինին
պիր պիրինի միւթէագըզպ՝ «Յիսուս պիր մա-
սա՞ մը տըր», «Յիսուսն հիքիւպէսի տինի
պիր թէաթրօ» պէնտլէրինի օգուտուզ, վէ
Յուլիս նուսիէսինտէ՝ «Յիսուս հազիգաթէն
տիւնեայը գուրթարմը՞ մը» պէնտինի օգուտա-
ճաղըզ: Մանկասարկան պու պէնտլէրինի հա-
յաթի հազիգաթլար տէյու Նէշէր էտիպ իրիս-
թիյան րուհպանլարընա ճէվապ վէրմէք իշիւն
մէյտան օգույօր:

Մէյտանա կէթիրտիյի նազարիյէլէր տէհր-
լէրտէն պէրու էպէտի Գայայա չարիլըլարագ
աշըմըշ, քէօրլէնմիշ վէ փասլը քրիթիքա սի-
լաշլարը իսէլէր տէ, պիրտէն օրթայա աթըլ-
տըզընտա թազէ ֆիքըլէրի սարսար վէ թէճ-
րիպէսիլէրի գօրգուտուռ հիսապըլլա, պիր գաշ
սէօզ սէօյլէմէք իսթէրիզ:

Միւսաթիլէյի Յիսուսն մասալի օլտուղունու
իսպաթա գալըշմազտան, տինին թէմէլինի չիւ-
րիւթմէք գաստըլլա ինսանտա գուվվէ ի միւ-
թէլապիլէնինն էն էվվէլ ուլանան գապիլիյէթ-
լէրտէն պիրի իտիլինի էսաս թուրարագ՝ ճինին
ջօնուզար իլմի օլտուղունու իտտաա էտիյօր:
Մատէմ քի չօնուզլար խայալի վէ մասալի շէյ-
լէրտէն, աճալիպ վէ խարիգ իւլատէ հիքիւպէ-
լէրտէն լէզզէթ տուլարլար, ճնլար թէֆէք-
քիւրտէն զիյատէ խայալա մաղլուպ տըրլար վէ
մատէմ քի պիւթիւն տինլէր պէշէրիյէթին մա-
սումիյէթինտէ մէյտանա կէլմիշ տիր, պինաշն-
ալէյի, տինլէր՝ չօնուզլար իճատը վէ մասալի
ուլտուրմալար տըր: Ֆազաթ պահաշընն իպ-
թիտասընաա «Թարիխ տօղմազտան էվվէլ մա-
սալ տօղմիւշ իտի» տէյօր: Պու սէօզլէրի իլէ
պիզըպթ քէնտիսի իրիսթիյանլըզըն մասալ օլ-
մատըզընն իսպաթ էտիյօր: Չիւնքի, իրիսթի-
յանլըզ մասալ զէմաննտա վէ թարիխտէն էվ-
վէլ տէյիլ, տիւնեատա թարիխ վէ գուլուտաթ
չօզտան մէվճուտ իքէն, պէշէրիյէթ մասումի-
յէթաշն գուրթուլմուշ իտիլի պիր զէմանտա
մէյտանա կէլմիշ տիր: Ֆիւնուռը գարիֆէնին,
մուսթազամ հիւքիւմէթ գանուշլարընն վէ
թարիխի վուզուաթ վէ գուլուտաթըն ասընտա
իւրիսթիյանլըզ գահիր օլմուշ աըր: Էյէր 1,900
սէնէ էվվէլ պէշէրիյէթ մասուլ իտի իսէ Բօ-
մա իմիէրաթօրլուղու վէ մէտէնիյէթի, անըն
պիլճիւմլէ սէնայի վէ էսէրլէրի, Չէզարլար,
Գօսթանթիլէր, Յուվսէփոսլար, Փլինիլէր, Թա-
սիթօսլար հէփ մասալ վէ չօնուզ իսայալը օլ-
մագ իճապ էտէր: Լաքին տահասը վար. մա-
տէմ քի տին չօնուզլարա աիտ պիր շէյ տիր,
իմտի չու ասըր միւթէրապըրտա արթըզ իշի
եօգ տըր, էօյլէ իսէ չիմտի հիշ պիր քիմսէնին
տինի օլմամասը, ալիմլէրին իսէ հիշ օլմամասը
իճապ էտէր իտի. եաիստ պու վէ կէշմիշ գաշ
ասըլարըն իլմի էօնիւնտէ տին մահվ օլմալը
իտի. պիզ իսէ պէօյլէ կէօրմէյօրլուզ:

«Տին չօնուզլար իլմի տիր» իտտիտսընը
րէտտ էտէր իքէն, տինի մէյլին պէշէրիյէթ իլէ
պէրապէր տօղտուղունու տա գապուլ էտէրիզ:
Վէ ֆաղլա օլարագ պուրայա փարմաղըմըզը
գօյուպ՝ հազգ իւզրէ, «Այս քնեհույթիւն մեջ ա-
հաղին խնստ մը կայ» տէրիզ: Թարիխ պաշա-
մազտան, հիւքիւմէթլէր թէէսիս օլունմազ-
տան, մուսթազամ գանուշլար մէյտանա կէլ-
մէզտէն, մէտէնիյէթ ուլուղունտան ուլանմազ-
տան, քիթապէթ իլք տաղմլարընն աթմազ-

տան, իրմէր մոռնալով, միւսպէս, վէ մա-
գուլ պիւղի հալինսէ զուհուր էլէմէզտէն, տին
զուհուր էլէմիշ իտի: Պէշերիյէթ պիր
կէօրինմէզ Ջաթըն իշինի կէօրտիւ, անը ա-
րատը, անըն իշին մէզպահար վէ մագտիս-
լէր իգամէ, նագմէլէր վէ մէտիյէլէր իհոտա-
էլէտի, անա տուալար արգ էլէտի, կէօրտիւ,
պիւտի վէ սէվտի: Վէ շիմտի անի Ալլահա ի-
պատէթ էտիյօր: Պինաէն ալէյի տին ինսանի-
յէթ գատար գատիւ, վէ հալը հաղըր գատար
թագէ տիր: Պինաէնալէյի տին խըլղի, զարու-
րի, թապիի վէ սուսուսի պիր մէյլ տիր: Ատէմ
Ալլահսըզ վէ տինսիզ հաշայամամըզ վէ հաշա-
յամայօր: Պու տինի մէյլ ինսանիյէթին մասու-
միյէթինտէ զուհուր էլէմիշ իսէ տէ, հալը
մասուսիյէթտէ գալմայըզ թէրագըզ էթմիշ վէ
էտիյօր: Փրօֆ. Վէրպէրնա, «Ինսանիյէթ իլէ պէ-
րապէր տինի իթթիլա ը տէրունինին թէրագըզ
էթմէսի կէօսթէրիյօր քի տին ատէմին զարու-
րի պիր ինթիյաճը վէ րաճօնըն պիր «պահանջ»ը
տըր տէմիշ: Տօղրու տըր քի պու տինի տույ-
ղունուն մատտէսինի անլամագտա վէ հախօտ
տինի «բնեբեռն»ը թէֆսիր էթմէքտէ պէշ-
րիյէթ հանըմըզ, հանըզ հօլլարա սափմըզ,
մասալար փէշինէ տիւշմիւշ, թաշա, թօփրա-
ղա, էճսամ ը սէմավիյէյէ, ալամէթ ի թապի-
իյէյէ իպատէթ արգ էլէմիշ, վէ Ալլահն իզ-
հարըն հանըզ ֆէնմ էթմիշ իսէ տէ լաքին էն-
ճամ Յիսուս Քրիստոստա պէշերիյէթ արատը-
ղըն պուպուշ, արգըզ վէ իտէալարընա վա-
սըլ օլմուշ տըր: Պէշերիյէթին նաֆըզ վէ մու-
հիմ գըսմը չօճուղա մախսուս շէյլէրի պրագ-
մըզ, վէ իլնամ, վահի, իւէլաս, չիւնահ, թէվ-
պէ, քէֆարէթ, ախրէթ, միյանճը, ատէմ վէ
Ալլահ հագըրնտա օլան ճահիլանէ էֆքեարտան
վազ կէշմիշ: Լաքին Մանկասարեան նէ՞ մէպ-
տէ իլէ տինի չօճուղուզ չաղընա միւնհասըր
զըլտըղընը, նիշին պաշգա տաիւրէլէրտէ թէ-
րագըզ կէօրմիւշ իքէն տինին թէրագըզընա
իղմաղը ան էլէտիյինի անլայամատըզ: Ա-
տէմիւր ճէհալէթլէրինտէ պու տույղույա թապի-
օլտուղու կիպի քէմալիյէթտէ տախի սնա աճ-
լըզ հիսս էտիյօր: 20նճի ասրտա տին էն զի-
յատէ նաֆըզ պիր գուվվէթ հալինտէ ամիլ
տիր: Տին սալթ պէշերիյէթին չօճուղուզ տէվ-
րինէ ախտ օլտա իտի, շիմտի հա իզի պուլուն-
մամալը իտի, հա տա Աֆրիգանըն պէտէվիլէ-
րինէ վէ ատալարըն վահիլէրինէ միւնհասըր
գալմալը իտի: Հալը հաղըրըն էն պէօյիւք

Ֆիլօսօֆ վէ միւթէֆէքքիրլէրի աստ օլունան
Ալմանիանըն Եուքընը, Ֆրանսանըն Պըրկսընը,
Ամէրիգանըն Ուիլեմ Ճէյմսի վէ Ինկիլթէրա-
նըն Հէյսթինկ Րէշտըլը իշին տին հագիգաթ
տըր: Պունլարա չօճուզ տէմէքտէն իսէ, էմր ի
վագըլարը թէվիլէյէն, հագիգաթ ինճուլարընը
իսթիհա էտէնլէրի ճահիլ ֆարզ էթմէք թա-
պիի տէյիլ մի: Մալիւմ պիր քէյֆիյէթ տիր
քի հալը հաղըրըն պիր չօգ իլմէրինի, սէնա-
աթլարընը վէ մարիֆէթլէրինի կէրիյէ տօղրու
իղլէր իսէք, օնլարըն մէնպալարընը գատի-
միյէթին զուլմէթի իշինտէ զարգ օլմուշ պու-
լաճաղըզ: Միլլէթլէր քէնտի թարիխլէրինի կի-
տէ կիտէ պիր մասալի հալգայա թագալար:
Կիրիտտէ Մինօս քէնտի ինսանլարընը ճուփի-
թըրտան ալմըզ, Սպարթալը Լիքուրգոս Ափօլ-
լօտան ախզ էլէմիշ: Լիսանլար վէ սանաաթ-
լարըն էսապըն մասալի հիքեպէլէր իլէ էօ-
րիւմիւշ պուլույօրուզ: Պու կիւնքի իլմ ի հէ-
յէթ, գատիւ գէմանըն միւնէճճիլիք վէ պա-
զըմճըլը իտի: Թէպապէթ՝ չարլաթանըզ,
պիւլիւճիւլիւք վէ ճինճիլիք իսմէրի թահթըն-
տա մալիւմ իտի: Իմտի մագուլ օլո՞ւր մը տէ-
մէք քի իլմէր վէ սէնաաթլար մասալ իճաս-
լար տըր: Խայր, մասալի վագթլարտա պաշ
կէօսթէրմիւշ իսէլէր տէ՝ էսասըզ, ազլա մու-
խալիֆ, գաիտէլէրէ գարչը օլան շէյլէր տիւշ-
միւշ տիրլէր: Էվվէթ, տին տախի անի տէ-
րէճէլէրտէն կէշմիշ վէ կէշիյօր: Օ պիր հայաթ
հալինտէ ատէմլէրէ գուվվէթ, չէվզ վէ ոտա-
տէթ վէրիյօր: Իլմ հալինտէ մագուլ, մուն-
թագամ, վէ միւսպէթ մալիւմաթ տըր: Իմտի
տինի անլայըզ հագըրնտա մագպուլ պիր էֆ-
քեար պէյան էտիլէճէք իսէ իքի շէյ լաղըմ
տըր: 1. Անր հաշայաճագ գալպ, վէ 2 թէֆ-
սիր էտէճէք ազլ ը սէլիւմ տիր:

— Թիթանիք վափօրընտա զարգ օլանլար
իշինտէ պիր Ֆրանսըզ գատըն տախի վար իմիշ
վէ օլ վագթ զարգ օլտու տէյու րափօր վէ-
րիւմիւշ: Զէվճի իւմիտինի քէսէրէք ախէր պիր
գատըն իլէ հաշամագտա իքէն պու տէֆա ա-
սըլ գարրսը պէր հայաթ օլարագ ալմէթ էլէ-
միւշ վէ գէվճինի արամագա պաշլամըզ, գէվճի
խապէր ալըր ալմագ պէրապէր հաշատըղը
գատընը րէվօլվէր իլէ վուրուպ թէլէֆ էթմիւշ,
քէնտի քէնտինէ տախի գուրչուն պօշալթմըզ
իսէ տէ վէֆաթ էթմէմիւշ: Շիմտի խաղթախա-
նէտէ հարալը օլարագ փօլիս նագարէթի ալ-
թընաա տըր:

ԷՕԼԻԻՄՍԻԳԼԻՑԻ ԿԻՑՄԷՔ

Էօմրիւն թէպտիլաթա մարուզ օլտուղունը կէօրմէք իչիւն ալինհանըն ղուհանի ղոմանընըն դահրէմանը օլան Պօղոս ղէսուլըն էօմրիւնտէն տահա ղիյատէ մուգնի վէ պէլիղ պիր շէհատէթ պուլմագ միւշքիլ տիր: Անըն էօմրիւ պիր փէրի նագլիյէթի, փէք ճալիպի մէրադ վէ անտէն դահր օլան թէհաւվիւլ վէ թէքեամմիւլ ղայէթլէ ճալիպի ալգաթ տըր: Օ միւթէալլէմ պիր սընըֆտան օլուպ հէր քէսին հիւրմէթինէ լայըգ իտի իսէ տէ, պիղգաթ քէնտինին մէնսուպ օլտուղու գաւմ թարաֆընտան ղէտտ օլունմուշ իտի: Ալի պիր մէվգի իհրազ էթմիշ օլան վէ երւքսէք իսթիտատուրա մալիք օլան պիր մուալլիմ իտի իսէ տէ, ալլարճա պընտանլարա իղգա էտիլմիշ իտի: Էշրաֆտան պիրի կիպի սօղմուշ, լաքին տուրընըն գաթիլ վէ սարիզլէրի կիպի թէք ի հալաթ էյլէմիշ իտի:

Էյէր էօմրտէ վուզու պուլան թէպտիլաթ, ատէմլէրէ հայաթըն գէվալփէգիր օլտուղունը շէհատէթ էտէճէք իսէ պու խուսուստա Պօղոս մութլագա թարիխ սահիֆէլէրինտէ էն նատիտէ շահիտլէրաէն պիրի տիր: Ֆաղաթ հէփ պու թէպտիլաթա մարուզ օլտուղուն հալտէ միւշքէմ պիր մէսլէք թագիպ էթմէք վէ մուղաֆֆէր պիր ղուհա մալիք օլմագ խուսուստանտա տախի Պօղոս ղէսուլ եէքթա իտի: Օ գարանլըգ մահալլէրտէ կէզտի իսէ տէ, անըն ղուհունըն պրագտըղը իզ վէ թէէսիրլէրի երլտըղլար կիպի փէրթէվսագ օլույօր իտի: Պօղոս թէպտիլ օլան պիր տիւնհատա եաշատը իսէ տէ, անըն ղուհը թէպտիլ օլմատը վէ 2000 սէնէ կէչմիշ իսէ տէ անըն պրագտըղը աճայըպ էօրնէք հալա տիւնհայա մէյտան օգուժագտա տըր: Խարիճի ալէմին լայէնգաթի թէհաւվիւլաթա մարուզ օլտուղունը վէ ղուհը ինտանինին սէպաթ վէ միւտապէմէթինի կէօրէրէք չօղլար, «Պունուն մանտարնէ տիր» տէյու սուալ էթմիշ տիրլէր: Պօղոս պու ֆանի օլան, էօլիւմսիւղ օլանը կիյմէք կէրէք տիր» տէտիյինտէ պու սուալա ճէվապ վէրմիշ օլտու: Պու իֆատէ մէղարտան էթլէտէ հայաթըն տէվամ էթտիյինէ տաիր իմանըն պիր թագրիլի օլմագլա պէրապէր, պիղտէ վէ պու տիւնհատա կէօրիւլէն մուհիմ պիր հալը տալի իշարէթ էտիյօր: Պիղիմ ճիւմլէմիղ ֆանի օլանը սօյունուպ էօլիւմսիղ օլանը կիյինմէք տէ իզ: Պու շէյ էօմրէ մախսուս օլան պիր ճէ-

լիլ հապիգաթ տըր: Տիւնհա պու մագսէտ իչիւն մէվճուտ տըր: Արթըգ էճտատըմըղըն տիւլիւնտիւլէրի կիպի էօլիւ մատտէ եօգ տըր: Պիւթիւն մատտի ալէմ պիր պէօյիւք Ամագոն նէհրի միսալի մէսաֆէտէ ճէրէեան էտիպ կիտիյօր: Հալը հաղըր եօգ տըր: Պիր քիմէ հալը հաղըր հագգընտա սէօյլէր իքէն, հէման օ անտէ, օ խիթամ պուլուպ մաղի օլույօր: Պաղէն տէնիլիլ քի, պիր ըրմաղըն հէր հանկը պիր գըսմընա պասմագ իմքեանսըղ տըր, լաքին պիր ըրմաղըն հէր հանկը մուալլէն պիր գըսմընա հաթթա պիր տէֆա պասմագ պիլէ միւմքին տէյիլ տիր: Պագան սույուն սաթհընա տօղանըպ իչինէ կէօմիւլմէզտէն, օ պաշգա պիր ըրմագ օլմուշ տըր: Վիւճուտիմիղ հէր կիւն թէպտիլ օլուր: Պիր քիմէ 7 սէնէլիք էօմրիւնտէ 7-8 ֆարգլը ճէսէտլէր սահիպի օլմուշ տըր: Եինէ տէ, պու լայնգաթի հարէքէթէ մարուզ օլմագլէ պէրապէր, ֆէրտին շախսիյէթի մէղքիւր հարէքէթտէն մասուն գալըր վէ հաթթա քէսպի թագվիյէթ էտէր: Պիր ֆէրտ միւսթագիւ պիր ֆիքր իլէ վէ գալպինտէ մուհապպէթ պուլունարագ եաշար իսէ, անըն պիւթիւն էօմրիւ ֆանի օլանը սօյունմագ վէ էօլիւմսիւղ օլանը կիյինմէքտէն իպարէթ օլաճագ տըր: Պու պիր մանատա փէք էսրարէնկիղ վէ մախֆի պիր ամէլիյաթ տըր, լաքին տիկէր պիր մանատա օ փէք աշիքեար վէ սաֆի պիր հագիգաթ տըր: Էօմրիւն թալիմինէ քէնտինի միւթի գըլան վէ իղվատա գուվվէթ, քէտէրտէ սաատէթ վէ մէշղուլիյէթտէ շէվգ քէսպ էտիպ մագսէտ թագիպ էտէն վէ թէհրիպէտէ տէրս ի իպրէթ ալըպ նէմա պուլան հէր պիր էրքէք եա գարը տաիմա ֆանի օլանը սօյունուպ էօլիւմսիւղ օլանը կիյինմէքտէ տիր: Ֆրանսայա պիր գաչ սէնէ էվվէլէ գատար քէնտի թարիխինտէ էն պէօյիւք գաթ քիմ տիր տէյու սուալ օլունտա իտի, «Նափօլէօն» ճէվապը վէրիլիլ իտի, լաքին պիր գաչ սէնէ ագտէմ մէղքիւր սիւալ իրատ օլունտուգտա պիւթիւն մէմլէքէթ աշի սիւալա «Փասթէօր» ճէվապընը վէրտի: Ֆրանսա քէնտի իտէալլարընը թէպտիլ էթմիշ իտի: Օ աղիմ խարիճի խըտմէթլէր իֆա էթմիշ օլան պիր քիմսէյի ինթիխապ էթմիշ իտի, պիր մուալլիմ, պիր խէլասքեար վէ պիր ղուհանի միւրչիտին ղուհու պիր ֆաթիհին ղուհունտան ֆարգլը օլտուղու կիպի, մէղքիւր խըտմէթլէր տախի Նափօլէօնուն ղուհունտան ֆարգլը օլան պիր

րուհուն սեմերելերի իտիւնէր: Նափօլէօն ֆանի մագսէալէր իլէ զէվալփէզիօր օլան շէյլէրի թաղիպ էթտի: Փասթէօր իսէ պէշէրիյէթէ խըտմէթ էթմէք իչիւն քէնտինի վազֆ էյլէտի: Պիրի երգտը, տիկէրի հըֆզ էյլէտի:

Մուհիմմ մէսէլէ պիր առէմին էօմր մէշ զուլիյէթինէ պաշաաղը սըրատա նէ միգտար սէրմայէյէ մալիք օլմասը տէյիլ անճագ անըն մէզքիւր սէրմայէյի նէ եօլտա իսթիմալ էթտիյի տիր: Ճէսիմ սէրմայէյէ մալիք իքէն եինէ տէ էօլիւմսիւզլիլիւ կիյինմէմիշ օլան նէ չօգ քիմսէլէր վար տըր: Տօգ. Կրէնֆէլ Լապրատօրա կիթտիյինտէ միւմաիլէյին ճիւզի պիր միգտար փարասը վար իտի վէ պինալարը վէ իշթիրաք էսէն տօսթլարը հօգ իտի: Միւն պիրիքտէ կէօթիւրտիւլիւ շէյ պէս սաիրլէրէ մուսվէնէթ էթմէք վէ առէմլէրէ Գրիստոսուն րուհունտա հաշամագլըղը թալիմ էթմէք արգուսու իտի: Էլիէվմ մէզքիւր ճիւզի սէրմայէ ճէսիմ պիր սէրվէթ օլմուշ տըր: Մէմլէքէթ տախիլինտէ անըն չօգ տօսթլարը պուլունուպ հէր քէս անա եարտըմ էթմէք իսթէր: Միւմաիլէյը կէնճէր թարաֆընտան զայէթլէ սէվիլիշ օլուպ անլէր անա իսթիսալ էթմէյէ արգուքէշ տիրլէր: Հէր առէմ իշլէմէք իչիւն տօղմուշ տըր: Թէնպէլ քիմսէլէր էօմր հաղիգի պիր մանատա տօղմուշ տէյիլ տիրլէր: Անլէր սատէճէ խարիճտէ տուրուպ անը սէյր էտէրլէր: Եաշայան ճիւմլէ քիմսէլէր պիր եա տիկէր կէօնէ իշ իլէ մէշղուլ օլուրլար: Ճիւմլէ գարըլար իշլէրլէր վէ զահմէթ չէքէրլէր: Եօգ տըր պիր էրքէք եա գարը քի, իշլէմէքտէն վէ զահմէթ չէքմէքտէն հազայը սըլըրապիլսին վէ Պօղոսուն պասարընա մալիք օլմայան վէ Տօգ. Կրէնֆէլին քէնտի հայաթընտա իզհար էթտիյի հագիգաթը կէօրմէյէն քիմսէլէրին նաղարընտա էօմր թէսմիյէ էթտիյիմիլ պու թէճըրիպէ սատէճէ պիր ֆարզ վէ մէշագգաթլար սիլսիլէսինտէն, ուզուն միւտտէթ տէվամ էտէն նախմիտ պիր սէֆէրտէն, եախօտ զէվզ ու սէֆա գատէհինի տուտագլարա հազաշտըրը պանը իշմէյէրէք եէրէ սէրիմէքտէն իպարէթ տիր: Ձագաթ Գրիստոսուն տիւնեայա ինամ էթմէք իչիւն թէշրիֆ էթտիյի վէ հէփ մուգատտէսլէրին վէ զահրիմանլարըն էօյրէնմիշ իտիյի հայաթ, նէ իւմիտսիլ պիր սէֆէր, նէ պաթըլ պիր զէվզ ու սէֆա օլմայըպ, անճագ րուհուն ճէլիլ պիր սէրկիւզէլթի, ֆանի օլանը սօյունմագ վէ էօլիւմսիլ օլանը կիյինմէք տիր:

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ՏԵՐՈՐ ԵԱՓՐԱԳԼԵ ԵՕՆՃԱ

ԱԼՓՈՒՆ ԵԱՓՐԱԳ

16.

Իսսիլ չէօլէ տիւշաիւքլէրինտէ, պու էճնէ պիր տէօրթ թարաֆա պիր կէօգ կէզտիրիպ, եաւաշճա էլինի պէլինէ ուզատարագ թապանճալարտան պիրինին գունտաղընը հօզլատը:

Ապտուլլահ, «Մէվկիւլիւ միւսաֆիրիմ, իւմիա էտէրիմ քէօլէմին եօլտուզ մուամէլէսինտէն կիւճէնմէտինիլ», տէտի:

«Էյէր պէնիմ քէօլէմ էօյլէ պիր մուամէլէտէ պուլունտա, քէնտինէ էյի պիր տայագ աթար իտիմ», տէտի էճնէպի:

«Լաքին գըզճաղըլ պէնի թէհլիքէտէ զանն էտէրէք, էյի նիյէթլէ պէօյլէ եափտըղը սէպէպտէն միւսաատէլի պուլունտում: Մալիւմ հա թուզուըն եէտիյին իչիւն սէնին իլէ հայաթ մէմաթ իչիւն տախիմ տօսթ օլտուզ, սիլ Սիւրիալըլար տա պէօյլէ ինանըրսընը, տէյիլ մի» տէյու սուալ էթտի Ապտուլլահ:

«Պիզիմ աշիրէթտէ թուզ էքմէք հագըր անճագ պիր կիւն սիւրէր: Էրթէսի կիւն սէնին իլէ այնի գապտան եէմէք եէմէզսէք թուզ հագըր զայպ օլուր վէ պիր պիրիմիգէ խուսումէթ էթմէյէ հուրր օլուրըլ», ճէվապ վէրտի ըէֆիդի:

Ապտուլլահ պիր թէպէսսիւմլէ, «Փէք ալա միւսաֆիրիմ, իսթէրսէն հարըն պանա խուսումէթ էյլէ: Եթէր քի պու կիւն սէն պէնիմ տօսթում սըն, վէ գարշըմ չըզաճագ խասիմ ալէյինտէ պէնիմ իլէ միւթթէֆիգ պուլուն նաճագսըն», տէտի:

«Հայ, հայ», տէտի եօլմու, վէ գալպինտէն, «Պէտէվինին սէօգիւ տօղրու տըր: Թուզ էքմէյինի եէտիմ, պու կիւն քէնտինի էօլտիւրէմէմ: Ամմա պիրաղտան կիւնէշ պաթընճա պաշգա պիր կիւն պաշլար, օ զէման պիրտիլիմի եափմաղա աղատ օլուրըմ», տէյու տիւշիւնտիւ:

Անլէր եօլտա կիտէր իքէն, պու էճնէպի արա սըրա Ապտուլլահա պաղըպ հանընտա սիւլանըլ կիտէն շու պէտէվինին եիւզիւնտէքի նէճապէթէ հայրան գալըր իտի, վէ քէնտի քէնտինէ, «Շու հէրիֆին սատէտիլլիլի պէնի չալըրըյօր: 5000 տուրօ իչիւն պէն պունա նաւը էլ գալտըրապիլիլիմ», տէր իտի:

Ղուրուպ շէմս հազաշմագտա օլուպ, էճ-

նէպի տէվէյի պիրազ իլէրի սիրտիւ վէ պուր-
նօղուն ալթընտան թապանճալարը հօգլայըպ
«Վազթ հազլաչըյօր» տէտի :

Պիր գաչ տազիդէ սօնրա իպնի Եոլսուֆ
տէվէնին հանընա հազլաչըպ Եոլարընտան
թութարադ, «Պիրատէրիմ, նամազ վազթը
կէլաի, զըպլէ շու թարաֆ տըր : Սու հօգ իսէ
տէ մալիւմ հա, գոււմ իլէ ապտէսթ ալապի-
լիրիզ, պուլուրունըզ» տէտի :

Էճնէպի, «Վազթ զայ էթմէյէլիմ, հօլու-
մըզա կիտէլիմ» տէտի :

«Սէն Միւսլիման տէյի՞ մի սին» սօրտու
Ապտուլլահ :

«Լա իլահա իլլալահ, Մուհամմէա բէսու-
ուլլահ» տէյու ճէվապ վէրտի հօլճու : Վէ
սէօղընէ տէվամ էտիպ, «Պէնիմ կիպի ֆազիր
պիր հօլճունըն իմանը սիզին կիպի զատէկհան
Արապլարըն քինտէն սատէ տիր : Պէն նամազ
զըլմամ, զիրա Ալլահըն հէր հափտըղընա բազի
իմ, ապտէսթ ալմամ, զիրա սու չէօլտէ իչ-
մէք իչին լազըմ տըր : սատագա վէրմէմ,
զիրա քէնտիմ սատագայա միւսթաճ իմ, բա-
մազանտա օրսու թութմամ, զիրա պիւթիւն
սէնէ հարը աճ աօլաչըրըմ, հաճճ կիթմէմ,
զիրա պիւթիւն տիւնհա Ալլահըն պէյթի տիր :
Իչթէ պէնիմ իմանըմ պու տըր, իչինէ կէլմէ-
յէն քէնտի պիլիր :

«Միւսաֆիր, տէտիքլէրին թօհաֆըմա կէլ-
տի : Հազզընտա ֆարգլը էֆքհար թաչըյօր ի-
տիմ : Գօյնուհտա նուսիսէն հօգ մը տըր : Պի-
լիրսին հա նուսիսէտէ իքի մէչուր Սուրէլէր
պուլունուր, քի անլէր առէմի իպլիսին իզ-
վասընտան խէլաա էտէրլէր» տէտի Ապ-
տուլլահ :

«Էվլէթ պիր նիւսիսէմ վար : Նիրմի սէնէ
էվլէլ օնու անամ պանա էօլիւմ հաթաղընտա
վէրմիլ իտի : Վէ գաչլարճա տէֆա օ պէնի էօ-
լիւմտէն գուրթարտը» տէտի Էճնէպի :

«Անտէ հազըլը օլան աչէթլէրի ունութտուն
մը» տէյու սօրտու Ապտուլլահ :

«Օ սէօղլէրի հիչ սօրմատըմ : Անամ պիլիր
իտի, ամմա պէն հիչ մէրազ էթմէտիմ» տէտի
Էճնէպի :

«Էօյլէ իսէ տինլէ» տէտի Ապտուլլահ, վէ
Իպնի Եոլսուֆ հիւզիւնիւ Մէքքէյէ տօղրու
տէճնաթիպ թէմքինլի պիր սուրէթտէ աթի-
տէքի սուրէյի օգուտու :

«Սէօյլէ, չաֆազըն Ալլահընա իլթիճա է-
«տիյօրում չէօյլէ քի, հարաթտըղը պիլ ճիւմլէ

«չէյլէրին կէլէճէք օլան կէճէնին, տիւյիւմլէրէ
«իւֆիւրէն սիհիրպաղ զարըլարըն վէ հասիտ
«ատէմլէրին չէրինտէն պէնի գուրթարտըն» :

«Սէլամըն ալէյքում : Անամըն պանա վէր-
տիյի քէլամլար պուճլա՞ր մը իմիլ» տէտի
Էճնէպի, վէ կիզլիճէ թապանճայը պէլինէ, կէ-
րի հէրինէ սօգտու :

Իպնի Եոլսուֆ թէքրար պիր սուրրէ տահա
օգուտու :

«Սէօյլէ, ինսանլարըն սահիպի, փատիչահը
«վէ Ալլահընա իլթիճա էտիյօրում, չէօյլէ քի
«ինսանլարըն կէօքսիւնէ միւֆսիտ թէլլինաթ
«Փըսըլտայան վէ Ալլահըն իսմինի իչիտինճէ
«թիլքի կիպի գաչան չէյթանըն չէրինտէն, ճին-
«լէրտէն վէ առէմլէրտէն պէնի գուրթարտըն» :

«Պունու քի՞մ տէտի, պու գալպլէր օգու-
յան քի՞մ տիր» տէտի Էճնէպի :

«Գալպլէրի խալզ էտէն Ալլահ տըր : Պիզ
անըն էվլատարըլը : Օ պիզիմ իչին էօլիւմ
միւրատ էտէրսէ, պիզ ահաղըմըզա էօլիւմէ
կիտէրիզ : Օ պիզիմ իչին սէլամէթ միւրատ
էտէրսէ, էօլիւմ, վուրուլմըլ արսլան կիպի էօ-
նիւմիւզէ տիւչէր» տէյու ճէվապ վէրտի Ապ-
տուլլահ :

«Էօյլէ իսէ սէն էօլիւմտէն գօրգումա՞ղմըսըն»
սօրտու Էճնէպի :

«Խայր» ճէվապ վէրտի Ապտուլլահ, «Ալ-
լահըն միւրատընա հիչ պիր չէյ մանի օլամազ :
Անամ պանա պիր չէյ սէօյլէր իտի, պիւա
չիւպէ սէնին անան տախի աչի չէյի սանա
սէօյլէմիլ տիր : Օ տէր իտի, «Տօղտուղուն
կիւնտէ հէր քէս սէվինտի, հալընըզ սէն աղ-
լատըն : Օղլում էօյլէ հաչա քի, էօլիւմ սաա-
թըն կէլտիյինտէ, սէնի թանըյանլարըն ճիւմ-
լէսի աղլասըն, անճազ սէն աղլամայասըն» :

«Սիզ Պէտէվիլէր թօհաֆ պիր գալմսընըզ»
տէտի Էճնէպի վէ մէխանիքի պիր սուրէթտէ
էլինի թապանճասընա ուզաթտը :

Պէտէվի ճէվապէն չէօյլէ սէօյլէտի, «Պիզ
ֆէյդամպէրին սիչիթէթինտէնիզ վէ անըն էվա-
միրինէ իթաաթ էտէրիզ : Սէն չատըրըմա այագ
պասմաղտան սէնին գարա չէյթան օլտուղունը
պիլտիմ : Սէն պէնիմ խասմիմսին, սէնին մագ-
սէտին նէ օլտուղունը պիլմէմ : Սէնին տէրհալ
իչինի պիթիթէպիլիր իտիմ, լաքին սէն պանա
հազգ միւսաֆիրի տէյու կէլտին վէ սէնի Ալ-
լահ պէնիմ հիմայէմէ թէսլիմ էթտիյի սէպէպ-
տէն պագ, հալընըզ վէ սիւհսըզ կէլտիմ :

Ալեյհիմտէ խախն պիր մագսէտին վար իսէ,
Ալլահ սանա աֆվ էյլէսին».

Գարա Շէյթան, «Պէնի խէլաս էտէն ատէ-
մին պիր թէք զըլընա տօգանամամ: Էլիմէ
պագ, օ շէրրի շէրր իլէ վէ խայրը խայր իլէ
մուգապէլէ էտէն պիր ասքէր էլի տիր» տէ-
յու նիտա էյլէտի:

Պիր տէ նէտամէթ հիսս էտէրէք քէնտի
քէնտինէ, «Պու Պէտէվի պէնիմ իլէ չօճուգ
կիպի էյլէնիյօր, նէ՛, 5,000 տուրօյու կէրի՞ մի
վէրէճէյիմ: Խայր, էօմէր զէնկին տիր: Հէմ
տէ իշթէ Ապտուլլահը շէօյլէ չէքսիմ: Վարսըն
պիլտիյի կիպի իշլէսին, կէլսին փարայը պէն-
տէն իսթէսին» տէտի:

Պիր տէ թէքրար նէտամէթ կէլիպ քէնտի
քէնտինէ, «Պանա նէ՛ օլտու, տիշլէրի չէքիլ-
միշ արսլանա տէօնտիլմ, չօլ կէնճ խաթունըն
լաթիֆ սէօղիլ, շու Պէտէվինին սատէտիլ-
լիլի, անամըն սանքի մէգարտան կէլէն սէտա-
սը, հէփ պունլար պէնի սիհրլէտի: Մէլուն
օլտուն շու նուսխէ, հէփ չէքսիյիմ օնտան
տըր» տէյիպ նուսխէյի պօյնուէտան չըգարտը:

«Շօլ գարչըտան կէլէն քէրպանը կէօրիւ-
յօրսըն» տէտի Ապտուլլահ, «Էյէր օնլարտան
սագընմագ իսթէրսէն շու թարաֆա տէօնէլիմ»:

Գարա շէյթան, «Խայր, զաթէն պէն տախի
օ քէրպանա գալուչաճագ իտիմ: Արթըգ սանա
ինթիյաճըմ հօգ տըր, սանա թէշէքքիւրիւմիւ-
նասըլ պէյան էտէյիմ: Ալ շու նուսխէ սէնին
օլտուն: Սէնին պու նուսխէյէյէ նէ գատար
միննէթտար օլտուղունը վէ պու նուսխէնին
պանա նէ գատարա մալ օլտուղունը պիլմէզ-
պին: Էլվէտա՛: Սանա գարա շէյթան գօրգագ
սըր տէրլէրսէ, ինանմա, տէրխաթըր էյլէ քի
օ սէնին միւսաֆիրին վէ տօսթուն օլմուշ
տըր»:

Պունը տէյիպ տէվէյի չէօլէ տօղրու սիւր-
տիւ.

Ապտուլլահ հալընըգ գալտըղընտա նուս-
խէյի չէօգտիւ: Իփէք թէլ իլէ սարըլը պիր
թիրչէ վէ ուճունտա տիքիլի պիր գատիֆէ
վար իտի: Գատիֆէյի աչտը, պիր տէ նէ
կէօրսիւն, իշթէ իշինտէ պիր փարչա տլթուն,
ալթունտան պիր հափրագ վար իտի: Հայրէթ
իլէ նիտա էյլէտի: Արթըգ տիւնհատա արա-
յաճաղը գոլմամըլ իտի. էլմաս հափրագ սէմա-
տա ճէննէթին գափուսունտա քէնտինի պէք-
լէյօր իտի:

ԱՄԱԼԱՐ ԿԵՕՐԻՒՐԼԵՐ

Շախսի իշլէրիմ իլէ չալըշտըղըմ սըրատա
պէլքի ինսանիյէթէ պիր ճիւզի խըղմէթիմ օ-
լուր իւմիտիյլէ ամալարըն թալիմի խուսուսընա
հարտըմ էթմէյի աիւշիւնտիւմ:

Իլք տէֆա պանա թէսատիւֆ էտէն էվէ-
րէքիլ Եղիա Ալպարեհանա ամա քիթապը իր-
սալ էտէրէք օգուլտըրտըմ, վէ արգու հէմ
լիագաթընը կէօրէրէք իքի սէնէ միւթէմատի-
յէն քիթապ սաթտըրտըմ, պու հօլ իլէ մէր-
գում իշէ վէ հիսապա ալըշմաղլա չէնտ սէնէ-
տէն պէրի պիր տիւքեան իտարէ էթմէքտէ վէ
աիլէ խալգընը բահաթ կէլինտիւմէքտէն մա-
տա ախէր պիր ամանըն տախի մէքթէպէ
կիրմէսինէ վասըթա օլմուշ տըր:

Պունտան ճէսարէթ ալարագ փէյտէրփէյ
8 նէֆէր ամա գըղլարը Ուրֆա վէ Մալաթիա
մէքթէպինէ իրսալ էյլէտիք, պունլարտան Յիւ-
միւտտէթլէրինի իթմամ էտիպ, Եօղկատըր օր.
Նուրիկ Քէպապճեան Այնթապա վէ օր. Ալ-
թուն Սարաֆեան (Էվէրէքիլ) Մալաթիայա
մուալլիմէլիյէ տալթի օլունտըլար:

Հագիդաթէն քէօշլէրտէ թէքք օլունմուշ
պու գըղլարըն օգուլուպ հագմագ վէ էլ հիւ-
նէրի էօյրէնէրէք քէնտիլէրինի իտարէ էտէր
հալէ կէլմէլէրի մէքթէպլէրինէ վէ ինսանիյէթէ
մուճիպ ի շէրէֆ տիր:

Պու հօլտա հիմմէթ էտէնլէր արասընտա
Ուրֆա գահրիմանը Միս Շաթըգ վէ Մալաթի-
ա տա Վեր. Քրիսթօֆօր վէ րէֆիգէսի թէ-
շէքքիւրէ չայան տըրլար: Շայան օլաճաղլա-
րընը գալիէն իւմիտ էտէրիմ: Մէքթէպլէր
մէճճանէն իսէ տէ հօլճուլուգ, քիթապ վէ
պաղը էլպիսէ իշիւն 5 սէնէտէն պէրի պուն-
լարա 30 լիրա մասրաֆ օլմուշ քի պունուն
25 լիրասընը խայրխահ զէվաթ թարաֆընտան
գապուլ էյլէտիք:

Պունլարտան պիրի «Իքի սէնէ միւթէմա-
տիէն մէքթէպէ կիթմէքլիյիմէ չալըշպ վալի-
տէնիլմին մուգալէմէթինէ գալիպ կէլտիյիմ
իշիւն միւթէշէքքիւրիմ, զիրա չիմտի կէօրտիւ-
յիւմիւ անլայըպ կէօրմէյէ պաչլատըմ...»
Տիկէրինին պիրատէրի իսէ «Հէմշիթէմտէ մէ-
մուլին զայրի օլարագ կէօրաիւյիւմ հիւքսէք
սիրէթ իշիւն մէքթէպէ վէ սիղէ միննէթտա-
րըմ» տէյու թագսիր էյլէտիլէր:

Տահա չօգ ամալար թարաֆընտան «Պիզ
տախի նուր իսթէրիզ» տէյու ֆէրհատ օլտու-

ղոճատան, մեղքեր ամալարըն պիր զաչընըն թաավիրինի կէօսթէրէն 1,000 գատար գարթ-լար պատտըրըպ զայրէթլի տօսթլար մարիֆէթի իլէ համիյէթ մէնտանս թագսիմ վէ անլէրին շէֆգաթընս միւրաճաթ էթմէք նիյէթինտէիզ:

Իմօի է՛յ կէօզ նուրուըն պօլ պօլ կէօնէնէնէր, բիզգաթս կէլէրէք պուշլարը գապուլ վէ պիր գաչ փարալարընը հիմէթ էտէրէք տիւնեանըն իւլասքեարընըն «Բէօրլէր կէօրիւրլէր» քէլամը փէյղամպէրանէսինին իքմալինէ մուավէնէթ էթմէ՞գմիսինիզ:

Իանէլէր Գալսէրիտէ, Թալաստս սահիպ ի իմզայս եսխօտ իսթանպօլտս Ամէրիգանս իսանընտս Գրիգոր էֆ. Շահպազեանս կէօնտէրիւէպիլիր:

Գալսէրիտ սեկսֆեար
ՆԱԶԱՐԷԹ Մ. ՄՈՍՏԻՉԵԱՆ

ՄԱԼԻԻՄԱԹ ՓԱՐՁԱԼԱՐԸ

— Սալթ Բէնսինկիթընըն Վիթթօրիս վէ Ալպէրթ նամ միւղէխանէսինտէ ճէվահիրլէ 1856տս Պարօտս շէնրինտէ Մահարաճահ իսմինտէ պիր ատէմ թարաֆընտան իմալ օլունմուլ պիր շարգ խալըսը օլունպ, 100,000 լիրա գըյմէթ թագսիր օլունմուլ իսէ տէ տահս հագլաչան օլմամը տըր:

— Լօնտրատս Զիփօտրօմ թէաթրօսընտս Տիք իսմինտէ պիր քէօփէք պազը իճրատթլար եսփըյօր: Մէրքէպ պաչը րէսմի չըղըյօր, միւսէլլէս տաիրէ հափըյօր, վէ իմզասընը հագըյօր: պոճնտան մատս րագամլարը ճէմ, իսրաճ, զարպ վէ թագսիմ էտիյօր, հէր իքի փէնչէսի իլէ տէ եագապիլիյօր:

— Բուսիս Զարընըն օղլու էն գըյմէթլի չօճուգ ատտ օլունույօր: Բուս թախթընըն վարիսի օլունպ սէնէվի 2 միլեօն լիրա մատալըր: Բօմանօֆ խանէտանը սէրվէթի 40 միլեօն լիրա տըր վէ 5000 փարչա արաղիսի 30 խըղմէթճիսի վար տըր:

— Ինկիլթէրրատսքի թէէհիլլէրտէն պինտէ 25 ի եէյէնլէր արասընտս իմիլ, ալէլ իտուսուս եիւքսէք ֆամիլեալարտս:

— Ինսանլարըն պինտէ 4 ի սօլագ իմիլ, մահպուսլար թէֆթիլ օլունտուգտս պինտէ 20 սի սօլ էլ գուլլանանլար տըր:

— Պէլճիգա փատիլանը Լիօփօլտ փէք ուղուն օլտուղընտան գրալ էտուարտս միւսաֆիր

օլտուղը վագթ եսթաղըն գըսսալըղընտան շէքվա էթմիլ վէ 7 ալագըրգ պիր եսթագ եսփմըչար քի էլան Սագըպօրօ սէրայընտս իմիլ:

— Սօգագտս փարա պիթտիյինի Բօրփօրէյըն Ալ Լընսըն շիրքէթի պիլֆիլ իսպաթ էթմիլ տիր, շէօյլէ քի, կէչէն սէնէ զարֆընտս, 473 լիրա, սօգագտան տէվլիրիլէն քեաղըտ փարչալարընըն, 188 լիրա աթըլմըլ էսկի թէնէքէ փարչալարընըն, 380 լիրա տախի ամպարլարտան ֆագլա էչեալարըն սաթըչընտան դագանմըլ տըր:

— Նօթինկէմտէ Թէպըրնէյըլ շէնրինտէ պիր Մկրտական քիլիսս, 4,000 լիրա գատար պօրճուշու թէտիյէ էթմէք իչիւն հաֆթա գարֆընտս քիլիսայը սինեալսօլրաֆ գուճիանեալարընս իճարս վէրէճէք տիր: Պու՛ կիրալի խըղմէթլէրինէ հիչ պիր զարար վէրմէյէճէք:

— Այէրօփլանլարտս սօն տէօրթ սէնէ գարֆընտս իճրա օլունան թէրագգիյաթ, չու իսթաթիսթիգտէն մալիւմ օլուն: 1908տէ ուչուլան 1,000 միլտէ պիր, 1909տս ուչուլան 27,000 միլտէ 4, 1910տս ուչուլան 600,000 միլտէ 29, 1911տէ ուչուլան 2,400,000 միլտէ 80, 1912տէ ուչուլան 12,000,000 միլտէ 135, միւսիլք գագալար օլմուլ տըր:

— Միւսթէմա Սմէրիգատս հէր պիր միւրապպաս միլտէ 32 ատէմ սաքին օլմագտս տըր:

— Ճափօնտս 1,200,000,000 թօնէլաթօ մատէն քէօփիւրիւ պուլունտուղու հիսսպ օլունմագտս արը: Սէնէտէ 14,000,000 թօնէլաթօսը իսրաճ էտիլմէքտէ տիր:

— Տիւնեատս էն պէօյիւք քէօփիւր Զինտէ պուլունմագտս տըր: մեղքեր քէօփիւրինին պօյու 5 1/4 միլ օլունպ 300 քէմէր իւզէրինէ ինչա էտիլմիլ տիր:

— Գանատս, Ինկիլթէրրա ատասը վէ իրլանտանըն 3 միլլինտէն պէօյիւք, վէ պիւթիւն էվրօփա գըթասընտան 237,000 միւրապպաս միլ քիւչիւք տիր:

— Լէօ Պուրս նամընտս պիր զէնկին Գալիֆօրնիալը, գարըսընըն, ճիւմէյի հայլէթէ զարգ էտէն սաչընը գըսգանարագ քէսմիլ վէ պու սէպէպլէ գարըսը անը թաթիլք էթմիլ տիր:

Լիվըրփուլտս հէր պիր տէօնիւմ արաղի իւզէրինտէ 35 ատէմ եաչամագտս տըր:

— Պիր ատէմ գարըսը իլէ միւնաղաս էթմիլ օլունպ հաքիմ հուգուրընտս տախիս գապահաթը գայն վալիտէսինէ եիւքլէյօր իտի:

Հաքիմ սէօղլանիւ քէսիպ «Գայն վալիտէսինի իթհամ էթմէյէն աճէպա քիւմ վար, հէր կէլէն գայն վալիտէսինի թագպիհ էտէր», տէյինճէ, մէզքիւր ատէմ Հաղբէթ ի Աղամ տէյու ճէվապ վէրմիշ տիր:

Թ Օ Հ Ա Ճ Ի Յ Ի

— Վահիդին պիրի ազչամ վազընըն մատտէսինի սապահլայըն իւսն էտէր իմիշ, օլ սապահ մինպէրտէն ազչամ վազըմըզըն մատտէսի «5 պին էքմէք 2000 պալըզ իլէ 2 քիմսէնին տօյմասը» օլաճագ տէմիշ: Ճէմաաթտան պիրի պունտա միւճիւզէ օլաճագ նէ վար, պէն տէ հափարըմ տէտիյինտէ վաիզ փէք սըզըլմըշ վէ ազչամ վազը պաշլամագտան խաթասընը տօղրուպտուպ 5 էքմէք վէ իքի պալըզ իլէ 5000 քիմսէնին տօյրուլմասը տէյէրէք, ճէմաաթտան օլ սապահ քի ատէմին հիւզիւնէ պագտըղընտա հինէ օլ ատէմ, «Պունու տա հափապիլիւրիւմ սապահտան արթան էքմէք վէ պալըզլարը պունլարա վէրիւրիւմ», տէմիշ տիր:

— Զօճուզ փէտէրինէ «Նիյիւն սաշլարըն աղաբըյօր» տէյու սօրտու: Փէտէրի «Օղլուլ չօճուզլար հարամազլըզ էթտիքճէ փէտէրլէրին սաշը աղարըր», տէյու ճէվապ վէրինճէ, չօճուզ, «էօյլէ իսէ պէօյիւք պապամըն փէք հարամազ չօճուզլարը վար իմիշ», տէյու ճէվապ վէրմիշ տիր:

— Ատէմին պիրինին դայէթ ճէսիւմ վիճուտը գարըսը վէֆաթ էթմիշ, տօսթունըն պիրի անը թէսէլի իչիւն «Տօսթում գայաթընըզ փէք աղըր տըր», տէտիյինտէ, մէրգում գէվճ «էվվէթ մէրգումէ 82 օզգա իտի», տէյու ճէվապ վէրմիշ տիր:

— Ատէմին պիրի պիր թէլէզըրաֆ ալըպ թէլաչլէ օզուր իքէն տօսթու, «Նէ վար հօզսա պիր վէֆաթ խապէրի մի» տէյու սօրմուշ, մէրգում մէյուսանէ «խայր վէֆաթ տէյիլ հայաթ, էքիզ չօճուզում օլմուշ» տէյու ճէվապ վէրմիշ տիր:

— Գարընըն պիրի, տօզթօրա մէքթուպ հազըպ քէնտինի տաիմա կէնճ կէօսթէրմէք իչիւն պիր ընէթա թալէպ էթմիշ, տօզթօր չու ընէթալը հօլլամըշ, «Տաիմա սէնտէն 20 հաշ պէօյիւք գարըլար իլէ կէզ»:

ՀԱՅԹԱ ԽԱՊԵՐԼԵՐԻ

Խ Ա Ր Ի Ճ Ի

Պալքան մուհարէպէսի. — Զայճար ճիհէթինտէ Սըրպ փիշտար ասքէրիյլէ Պուլղարլար արասընտա կիճէ հարըսըր ըատտէլէրինաէ պաշլայան պիր մուհարէպէ պիր դաշ սաաթ սօնրա թէքմիլ ճէպնէ խաթթընա սիրայէթ էյլէմիշ վէ նիհայէթ Սըրպ թօփճուլարըն մուլալէնէթ ի չէճիանէսիյլէ Պուլղարլար ֆիրարա մէճպուր էտիլմիշէր տիր: Պուլղարլար Բէօսթէնտիլ—Րատօմիր հօլու իղէրինաէքի իզվօր գասապասընա տէք իլէրիլէմիշ օլան պիր Սըրպ միւֆրէզէսի իւզէրինէ իւշ գօլտան աթէշ աշմըշլարսա տա, պիլթիւն կիւն տէվամ էտէն միւսատէմաթ Պուլղարլարըն ըիճաթըլա նէթիճէլէնմիշ տիր: Պուլղարլար պու հէզիմէթլէրտէն ասլա տիւշար մէյուսիյլէթ օլմայարազ Եարաղօվաճ—Զայճար միւնթէղասըլա փիրօթ—Նիշ ճիհէթինէ իքի գօլ օրտու սէվզ էյլէմիշէր տիր: Ճէնէրալ Գօթինչէֆ վէ ճէնէրալ ֆէթրօֆըն գօմանտասընտա պուլունան մէզքիւր օրտու 106 թապուրտան իպարէթ օլուպ 120 թօփ իլէ թէճհիզ օլունմուշ իաի: Սըրպլարըն ումում գուվվէթի ճէնուպտա պուլունտուլունտան Պուլղարլար Գամէն, Ղօլամէն, Սէն Նիգօլա վէ փիրօթ ճիհէթլէրինաէ Սըրպլարը փէրիշան էտէպիլմիշէր իսէ տէ, Սըրպլարըն տէտիյինէ նազարէն նիհայէթ մաղլուպէն կէրի չէքիլմիշէր, վէ հաթթա քիւլիւյէթլի միգտարտա էսիր վէրմիշէր տիր: Պու դալէպէ նէթիճէսինտէ Սըրպլար Բէօսթէնտիլ ճիհէթինտէքի մէվգիլէրինի տահա զիյատէ թահքիմաթա միւպաշէրէթ վէ չիմալտան Պուլղար արազիսի տախիլինտէ Գօլայը զապթ էյլէմիշլէր: Փիրօթ ճիհէթինտէն Պուլղարիսթանա տախիլ օլան Սըրպ ասաքիլի իսէ Զօփրանիյէ մէվգիլինէ վասըլ օլմուշ տըր: Էյրի Փալակա վէ Գատը Պօղազտա Պուլղարլարըն Սըրպլար իւզէրինէ օլան թէարրուզլարը տախի ազիմ գալմըշ տըր: Էլ հէվմ Սըրպ օրտուսը տէօրթ ֆարզըլ խաթթլար իւզէրինաէ Պուլղար արազիսի իւզէրինէ տօղրու հարէքէթ էթմէքտէ տիրլէր: Եունան ասաքիլի Սլիսթրաթի իլէ Աարաթօվա մէվգիլէրի արասընտա Պուլղարլար իւզէրինէ թէարրուզ էթմիշէր, վէ պիր դաշ սաաթ տէվամ էտէն պիր մուհարէպէտէն սօնրա Պուլղարլար միւնհէզիմէն ֆիրար էյլէ-

միւլէր, վէ Եոնան օրտուսը Տրամայա տախիլ օլմուշ տըր: Պուլղարլար Տրամա ճիվարընտա- քի թէքմիլ քէօյլէրի աթէչլէտիքլէրի կիպի էհալիլի տէ իթլաֆ էյլէմիլլէր տիր: Եու- նանլար Բատօփ տաղլարը կէչիտլէրին միւրուր էթաթիտէն սօնրա Նուրէգօփ գասապաւընը վէ Թօգսաթի գարիյէսինի գապթ էյլէմիլլէր տիր: Պուլղար գօմիթէճիլէրի Թօգսաթիտէ 600 գա- ալըն վէ չօճուղլարը գաթլ էթմիլլէր տիր: Եոնանլար չիմտի Վէրուճուտի թէփէլէրինէտէք Պուլղարլարը թագիպ էյլէմիլլէր, վէ Բուճա ղագէթալարըն ինպարընա կէօրէ Բէօսթէնտիլ ճիհէթինտէ Սըրպլար իլէ միւթթէհիտէն Պուլ- ղարլարը թագիպ էթմէքտէ աթլէր: — Բու- մանիա օրտուսը Թունա Նէհրի իւղէրինէ քէօփ- րիլէր ետփարագ իքի նօգթատան Պուլղար արագիլինէ տախիլ օլմուլլար տըր: Պուլղար- լար Բուճուղլարքի Թունա խաֆիֆ ֆիլօսը նամըյա պիր գաչ փարչա մէրաքիպ ի պահրի- յէլէրինի Բուճէլլէր թարաֆընտան գապթ օ- լուճմամագ իչին ղարգ էթմիլլէր տիր: Բուճէն ասաքիրի Թունայը կէչէր իքէն Բուճանիա գրալը օրատա հազըր պուլուճմուշ տըր: Բու- մէնլէր Թունայը կէչտիքտէն սօնրա չէմալը Պուլղարիսթանտա մուհիմմ մէվլիլէրի, էգ- ճիւմէ Բուճուղլը իշղալ էյլէմիլ, վէ Վարնա — Սօֆիա չըմէնտրֆէր խաթթը իւղէրինտէ Վրաճէ վէ Օրխանիյէ հէվալիսինէ վասըլ օլ- մուշ տըր: Պու սուրէթլէ Պուլղարիսթան պիլթիւն մէմալիք ի էճնէպիյէ իլէ օլան միւ- նագէլաթընը գաթ էթմիլլ օլույօր: Զիրա կէ- րէք Թունա, Ագ տէնիլ վէ Գարատէնիլ միւ- նագէլաթը թէմամէն գաթ էտիլմիլ տիր: Հաթ- թա մուխապէրաթ վէսաթիլ պիլէ էլտէն չըգ- մըլ տըր: Պուլղարիանըն հէկեանէ տէնիլ գապլօսը օլան Վարնա գապլօսը տա Բուճէն- լէրին էլինէ կէչմիլ տիր: Բուճէնլէր Սօֆիա իլէ Լամպալանդա արաւընտա պուլուճան ֆէրաթինանտօվ գասապաւընտա պիր լիվա գօնմանտանը ճէնէրալընը էսիր էթմիլլէր տիր: Բուճէնլէր պու կիւն Սօֆիայա 60 քիլօմէթրօ հագըն պուլուճմագտա տըրլար: — Պուլ- ղարիսթան պաչ վէքիլի Տանէֆ նիհայէթ իսթիֆասընը վէրմիլ օլուպ, հէնի գապիլէնին թէչքիլի Բատօսլալօֆա թէվտի էտիլմիլ վէ միւշարիլէյի իւլ լիպէրալ ֆըրգալարտան Նէչէթ էտէն միւլթէլիֆ պիր գապիլնէ թէչքիլ էյլէմիլ տիր: Ֆէրաթինտա մուխասէմաթա խիթամ վէ Բուճանիանըն հարաքէթ ի ասքէրիլէսինէ նի-

հայէթ վէրիլմէսի գըրնտա Բուճանիա վէ Սէրպիա գրալար Նէգտինտէ միւրաճապթտա պուլուճմագ չէրաթի ի սուլհիլէնին Նէտէն իպարէթ օլաճաղընը անլամագ իսթէմիլ իսէ տէ, չէրաթի ի մէգքիւրէնին անճագ միւլթէ- լիֆ պիր գօնկրէտէ պէյան օլուճաճաղը իշար էտիլմիլ տիր: Պու սուրէթլէ Բուճանիա Պալ- գան մուլագէնէթ ի ճէտիտէսինին թայինինտէ սահիպ ի բէյ օլմագ իսթէյօր: Պիր ումուսի գօնկրէ թէչքիլ էթմէք իւլրէ Բուճանիա վէ տիկէր մուհարիպ տէվլէթլէր թարաֆընտան միւլթէլապ մուրախիսալարըն Նիլէ աղիմէթ էթմիլ իտիքլէրինին խապէրի սուլըն հագըն օլաուղընա տաիր իւմիտլէրի արթըրմագտա տըր: Պու գօնկրէյէ Պուլղարիա թարաֆընտան տախի իքի մուրախիսա իլամ օլուճմըլ տըր: Ինկիլթէրրա խարիճիյէ հազըրընըն ալամ գա- մարասընտա իրատ էթտիլի նուրէգտան տախի անլալըտըղընա հագարէն տիւվէլ ի մուաղ- ղամա սուլըն թէտապիր ի ճէպիլիլ իլէ տէյիլ անճագ թէտապիր ի տիփլօմաթիգիլէ իլէ իա- տէսինէ չալըյմագտա տըրլար:

Միւրքէնէվիլի.— Սըրպ գրալը ֆիէր աղըր պիր սուրէթտէ խաթթալանմըլ օլուպ, վէլի ի ահտ Ալէքսանար Պէլկրատա տալէթ էտիլմիլ տիր: — Լօրալար գամարասը Իրլանտա մուլ- թարիյէթի հագընտաքի լաիհա ի գանուլիյէյի իքինճի գրաթտա 64 բէյէ գարը 302 բէյ իլէ բէտտ էթմիլ տիր: — Բուս հիւքիւմէթի Մօնկօլիսթանա միւթէալլը մուհատէյի իմ- ղալամագտան իսթինքիաֆ էյլէմիլ տիր: — Բուս հիւքիւմէթի 15,000 Զինլինին սիւրաթլէ Գալղայ հուտուտընա տօղրու իլէրիլմէքտէ պուլուճմասընը վէսիլէ իթթիսալ էտէրէք Շիմալի Մօնկօլիսթանըն իսթիգալը թամմ վէ գաթիսինի թաստիլէ գարար վէրմիլ տիր: — Այնէրօղ տախիլինտէ Սանփանթէլէիմիօն մա- նաթըրընտա իսեան չըգարան 400 բուհպան- լարը թէսքին իչին Բուսիա գարայա 800 ա- քէր չըգարմըլ տըր: Բահիպլէր իպթիտա ի- թաաթ կէօսթէրմէտիքլէրի իչին Բուս գօնան- տանը իւղէրիլէրինէ խօթուլարա սու սըգըլ- մասընը էմր էթմիլ վէ բահիպլէր պու սու- րէթլէ արգը թէսլիմիլէթ մէճպուր էտիլմիլ- լէր տիր: — Ֆրանսատա միւտտէթ ի ասքէ- րիլէ իքի սէնէտէն 3 սէնէյէ իպլաղ էտիլմիլ տիր: — Ճէնուպի Աֆրիգանըն Ճօհանէսպուրիլ էյալէթինտէ էհալի թարաֆընտան հիւքիւմէթ ալէհիլնտէ պիր իսեան գուճուր էյլէմիլ վէ 380

գատար Բէճրուհ վէ մաղթուլ ունուլ տըր : — Ինկիլթերրատա սիւփրամէր (բէյ իսթէյէն) գա- տընլար պիր լօրաճն գօնադընէ վէ պիր չըմէնաըֆէր իսթամբուսուսու իրադ էթմիլ տիրէր : 100,000 լիւրատան ֆաղլա գիւան թախմին ունուսոր :

Հիւփուկեր ի Օսմանիյեին սիւլիլ ի մուազ- գանայա եօրաւը.— Պուլղարիսթան հիւփումէ- թի մուգատտէմաթ ը սուլիյէյի իմզա խու- սուսընտա կէօսթէրմիլ ուտուղու մուսարաաթա- րաղմէն, տէվէթ ի ալիյէյի բիւճու էթմէսի լա- զըմ կէլէն արազիյի թախիյէտէն իսթիւքեաֆ էթմիլ տիր : Հիւփումէթ ի մէգըիւրէնին պու սուրէթլէ հարէքէթ էթմէսի քէնտիսինէ (Մի- տիա—էնուս) խաթթ ը մէվսուսընա վէրմէք իսթէտիյի եանլըլ թէֆսիրէ կէօրէ պիր խաթթ ը հուսուս թէլէմին էթմէք մագսէտ ի պահի- րինտէն մինպահս պուլուէնտուղու անգաւէ ի իթիպահ տըր :

Պուլղարիսթան հիւփումէթի անճազ հիւ- քիւմէթ ի Օսմանիյէնին ինթիզարտան օտա- նարազ օրտուսունա քէնտի արազիսինի թէք- րար իշղալ էթմէսի էմրինի վէրտիյի գէման ասքէրինի չէքմէյէ գարար վէրմիլ տիր : Տի- կէր թարաֆտան հիւփումէթ ի Օսմանիյէ փա- թախթ իլէ Գալա ը Սուլթանիյէ պողաղընըն միւստաֆաաընա իմքեան հուսուլը էնտիլէսի իլէ մէպտէի «էնուս» օլաճազ եէկիւանէ հուսու- տըն Մէրիճ նէհրինի թագիպ էտէրէք չէմալա տօղրու չըզան պիր խաթթ իլէ չըզըմասը լի- ղումընը էօթէտէն պէրու պէյան էթմիլ վէ պոնտա ըսրար էյլէմիլ տիր : Իշղու կիւղէրկիւանըն մուսանտէ ի սուլիյէ մէթնին- տէ իճապը վէճիլէ թային էտիլմէմիլ օլմասը քէյֆիյէթի, հիլ չիւպհէսիգ տէվէթլէրին օլ վապթ Պուլղարիսթան թարաֆընտան կէօսթէ- րիլէն միւլքիւլաթը պէրթարաֆ էթմէք վէ պու սայէտէ տէլէքէլէրին Լօնտրատա սիւրաթ ը միւլքինէ իլէ իճթիմալարընը թէլէմին էյլէմէք հազընտա արզուլարընտան իլէրի կէլմիլ տիր : Պալատէքի միւլահազաթա վէ պիլխասսէ հէր կէօնա թէլվիյաթըն վուգուլըն պէրթարաֆ էթ- մէք մագսէտինէ պինաէն հիւփումէթ ի Օսմա- նիյէ տօղրուտան տօղրույա Պուլղար հիւփու- մէթինէ միւլրաճաաթ էտէրէք Մէրիճի օրթայա գատար թապիպ էտիճի պիր հուսուս կիւղէր- կիւանը հազընտա նէ կիպի էսպապա մէպիի իսրար էթմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլուէնտու- ղընը թէպիլիլ էյլէմիլ տիր :

Պու մէսէլէյի Պուլղարիսթան իլէ սիվիթ- մանի թախիլիլէ ֆաալ վէ թէսվիյէ էթմէք հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէճէ չիւպհէսիգ միւլքէ- ճահ իտի : Մաթթէնիլ Պուլղարալըն Գաթ- ը իշղալարընտա պուլուէնտա արազիտէ նագա- պիլ ի թապիպ պիր սուրէթ ի վանչիանէ վէ մուլրիպանէ իլէ իյգա էթտիլքէրի վէ քէնտի միւլթէֆիլ ի սապըղլարընըն պիլէ ասաքի ի Օսմանիյէ տէրէճէսինտէ պիր նէֆրէթ վէ իս- թիքրանէ միւլահատէ էտէպիլտիլքէրի մէզա- լիմ վէ իթիսաֆաթ հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէնին իշին տիվիւմասը թախիլիլէ ֆաալ վէ թէսվի- յէսինէ ինթիզար էթմէսինէ մանի տիր : Տիկէր թարաֆտան պիթթէճրիպէ սապիթ օլտուղընա կէօրէ Պուլղարիսթան իլէ իճրասընա իպիթ- տար օլուէնա պիլիւմէլէ միւլաքէրաթ իլա գայթ իլէ նիհայէ սիւրիւնճիւմէտէ գայմաղա մահ- քիւմ տիր : Շու աշվալա պինաէն հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէ թրախիւանըն հալ վէ մէվգի ի ա- թիսինի տէվէթլէրլէ միւլթէֆիլքէն թային էթմէյի թէանիւտլէ պէրապէր մէպիւս իւն անհ հուսուսը չիմտիսին իշթիղալ էթմէք մէճպու- րիլէթինի հիսս էթմէքտէ տիր : Հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէ չուրասընը տա իլալէթէն իթիսանա մուսարաաթ էտէր քի պիր թարաֆտան տիւվէլ ի մուազգամանըն մուգարէրաթընա թիպէթ էթմէք վէ տիկէր թարաֆտան Պուլղարիսթան իլէ թապիլ վէ տէվաթը միւլահաթէպաթ թէլէթի յէլէմէք հազընտաքի արզուսընա պինաէն մարիւղգիլըր կիւղէրկիւանը գաթի պիր խաթթ ը հուսուս ատտ վէ թէլաղըր էտէր վէ պոնը հիլ պիր պէհանէյլէ թէճալուլ էթմէմէյի թէա- հիւս էյլէր : Հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէ Պալքան հիւքիւմէթլէրի արասընտաքի մուհարէպէ ի հազընտան վէ պիր տէ թրախիւա իշին տէր- միյան էտիլէն սուրէթ ի թէսվիյէնին քէնտի- սինի փաթիլաթըն էմիլիլ վէ սէլալէթինի քաֆիլ պիր հուսուսը պիր ան էվիլ թահթ ը թէլէմինէ ալմազ մէճպուրիյէթինտէ պուլուէն- տուրտուղուըն տիւվէլ ի մուազգամաճա թէս- լիմ էտիլէճէյի վէ տիւվէլ ի միւլարիլէյիմին թրախիւանըն հալ վէ մէվգի ի մախսուսընը նա- ղար ը իթիպարա ալարազ մէսէլէնին սուրէթ ի մէլըուհէ տախիլէսինտէ սէրիէն վէ միւլիսինէ ֆաալ վէ թէսվիյէսինի թէլէմին իշին Պուլ- ղարիսթանա վէսահա ը լաղըմէ իֆա էյլէյէ- ճէքէրի իմիւտինտէ տիր : Հիւքիւմէթ ի Օս- մանիյէ չայէտ մուխասէմաթա թէքրար իպիթ- տար օլուէնաճազ օլուրսա պուլուէն պիլիւմին մէսուլիյէթինի չիմտիտէն Պուլղարիսթանա աթթ վէ թահիլ էյլէմէյի լաղըմէտէն ատտ էյլէր :

ՏԱԽԵԼԻ

Օսմանյն օրտուսը պու հաֆթա զարֆընտան Էնօս-Միտիա խաթթընը տախի թէճափուղ էտէրէք էտիրնէ վէ Գըրգ Բիլիսէնին հօլունու թուրմուշ վէ հաթթա Սօֆիատան ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա զաղէթալարընա չէքիլէն թէլէղ-րաֆլարա կէօրէ օրտուսի Օսմանի էտիրնէյէ տախիլ օլմուշ տըր: Մամաֆիյն Սթանպօլ տէվախի ի ղէմիյէսինտէ պու խապէր թէէյիլտ էթմէմիյ իսէ տէ օրտունուն էտիրնէ վէ Գըրգ Բիլիսէյէ կիրէճէյի թէէմին օլունույօր: Հիւքիւմէթի Օսմանիյէ Յուլիս 20տէ տիւվէլի մուազզամայա պիր նօթա թագտիմ էտէրէք օնտա էտիրնէյէ կիրմէք իչիւն նօղթա ի նազարընը իզան էտիյօր: Մէզքիւր նօթանըն սուրէթինի օլ պիր սահիֆէտէ տէրճ էյլէմիյ խաթ: Օսմանյն օրտուսու Էնօս-Միտիա մահուտ խաթթընը թէճափուղ էթալքտէն սօնրա պիր թագըմ Պուլղար չէթէլէրիլէ միւսատէմէյէ մէճպուր օլմուշ տըր: 200 քիչիլէք պիր չէթէտէն 43 քիչի տէրտէսթ օլունմուշ, թէք-րար 300 քիչիլէք պիր չէթէնին տախի տէրտէսթ վէ թէնքիլի իչիւն թէտապիր իթթիխազ օլունմուշ տըր: Օսմանյն օրտուսու ղէմի խապէրլէրէ նազարէն չիմտիյէ գատար Վիդէ, Լիւլէ Պուրղազ, Սէյիտլէր, Մալթէփէ, Բէշան Ուզուն Բէօփրիւ վէ Պապա Էսկիյի զապթ էթմիշ տիր: Օրտունուն պու սէֆէրի էնտա սընտա, Գապագճա սըրթլարընտա պուլունան 600 Պուլղար նէֆէրի իլէ 9 զապիթ, 2էրքէս քէօյ խթասիօնունու մուհաֆազա էտէն իքի պէօլիւք Պուլղար ասքէրի, Լիւլէ Պուրղազտա 114 ասքէր, պիր զապիթ, խաֆիֆ միւսատէմէլէրտէն սօնրա էսիր ալընմըշ տըրլար: Պուլղարլարըն էտիրնէ վիլայէթինտէ 25,000 ասքէրի օլուպ, պիր չօգ Պուլղար չէթէլէրի տախի մուափէնէթ էթմէքտէ տիրլէր: Պուլղարլար էտիրնէնին ճէնուպի ճիհէթինի ալէլաճէլէ թահքիմ էտէրէք թօլլար վազ էթմէքտէ տիրլէր: էտիրնէնին զապթը իզգէրինէ կէրէք չէհրտէ վէ կէրէք վիլայէթտէ ասայիլ վէ ինթիգամը մուհաֆազա էթմէք զարուրի օլտուղունտան, պու մազսէսլէ տախիլիյէ նազըրը սապըզը Հաճի Ատիլ պէյ, էտիրնէ վալիլիյինէ թային օլունարազ իրտտէ ի Սէնիյէյէ իզթիրան էթմիշ վէ մահալը մէմուրիյէթինէ ազիմէթ էթմիշ տիր: Թիւրքիանըն էտիրնէյէ սօղրու հարաքէթ ի ասքէրիյէսինէ գարչը էլթօփա տէվէթլէրինին նէ՞ մէվգի թուրմազը մալիւմ

տէյիլ տիր: Պու կիւնէ գատար Պապը Ալիյէ տէվէթլէր թաթաֆընտան հարէքէթինի տուրտուրմագ իչիւն հիչ պիր թէպլիլաթ վազը օլմամըշ տըր: Սըր էտուարտ կրէյին ալամ գամարասընտա պէյանաթը, քէզա Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Բամպօն իլէ պու մէսէլէ հազըրնտաքի միւլադաթը կէօսթէրիյօր քի, հէնուղ տէվէթլէր թիւրքիա իչիւն հիչ պիր գարար վէրմէմիյէք վէ հալընըզ պաշլարընա հարաքէթ էթմէքտէն տախի իճթինապ էթմէքտէ տիրլէր: Տէվէթլէր պիր էմիր վազը գարչըսընտա պուլունահազլար վէ էտիրնէ գալալարընտա թէքար չիլալ թէմէվլիւճ էթտիքտէն սօնրա օնու աչաղը ալմագ իչիւն իթթիֆագ էտիպ էթմէյէճէքլէրի վէ գարարլարընը թէնֆիլդ էտէպիլէճէքլէրի մալիւմ տէյիլ տիր: Ճէրէհանը աշվալ էօյլէ կէօսթէրիյօր քի, Օսմանյնլար էտիրնէտէն չըգմայաճազլար: Զաթէն Պուլղարիանըն խասըմլարը, պիլիսասա Եունանիսթան տախի Թրակիանըն Թիւրքիատա գալմասընը թէրճի էտիյօրլար: Էլթօփա մաթպուլաթըն պիրինճի մուհարէպէտէ Թիւրքիա ալէյիինտէ իսթիմալ էյլէտիքլէրի չէտիտ լիսան էփիյի թատիլ օլմուշ վէ հաթթա էֆքիարը ումուլմիյէտէ Թիւրքիա լէյիինտէ պիր ճէրէհան հասըլ օլմուշ վէ Թրակիանըն Թիւրքիայա իատէ օլունմասընը զայր ի թապի կէօրէնլէրին սալըսը ազալմագտա տըր: Պուլղար հիւքիւմէթի Թիւրքիանըն Լօնտրա մուհալէտէսի ահքամընը նազգ էտէրէք Էնօս-Միտիա խաթթընը թէճափուղ էթալիլ իչիւն, Տիւվէլի մուազզամայա պիր նօթա թէպլիլ էտէրէք, Թիւրքիայը տուրտուրմագ իչիւն լազըմ կէլէն թէտապիրի իթթիխազ էթմէլէրինի թէմէնի էթմիշ տիր: Պու թէմէնիսինին փէք տէ պիր թէսիրի օլտուղու կէօրիւմէմիշ տիր: — Հիւքիւմէթի Օսմանիյէ իլէ Եունանիսթան արասընտա իատէ ի միւնասէպաթ հազըրնտա Աթինատա Եունան հիւքիւմէթիլլէ Օսմ. մուրախասը Ղալիպ Բէմալ պէյ արասընտա ճէրէյան էտէն միւլաքէրաթ խիթամ պուլմուշ տըր: Ինզար էտիլմիշ օլան իթիլաֆնամէ թասսիգ օլունմագ իզգրէ, Եունան մէճիսի վիւքէլասընա թէվտի գըլընմըշ տըր: Իթիլաֆըն էսասի նօղթալարը աթիտէքլէր օլտուղու իսթիլալ օլունույօր: (1) Եունանիսթան Մէրիչ նէհրինէ գատար իմթիտատ էտէն արազինին Թիւրքիա թաթաֆընտան իշալ օլունմասընա րազի օլաճագ տըր: (2) Եունանիսթան Տէտէ

Ազաճը Թիւրքիայա թէրք էտէճէք տիր: (3) Հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէ, Չանազ Դալէ պօղազը էօնիւնտէ պուլունան ատալարտան մատասընըն Եոնանիսթանա թէրքինէ միւշքիլաթ չըգար-մայաճազ տըր: (4) Եոնանիսթան աբազիսին-տէ պուլունան վագֆլար իւղէրինտէ, Տէվլէթ ի Օսմանիյէնին հուգուզընը թաստիգ վէ Իս-լամլարա տախի, Եոնան թապասընըն Թիւր-քիստա հաիզ օլտուգլարը հուգուզու պախչ էտէճէք տիր: (5) Հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէնին Եոնան թապասըն էճնէպիլէրէ պախչ օլունան ունուսըն աթիգէտէն իսթիֆատէ էտէճէքլէր: (6) Իսթանպօլ լիմանընա պիր Եոնան սէֆա-րէթ մաիլէթ սէֆինէսի կէլէպիլէճէք տիր: (7) Եոնանիսթանտա պուլունան Օսմ. էսիր-լէրի սէրպէսթ պրագըլաճագլար վէ անլէրին իաչէսի իչին Եոնանիսթանա վէրլէճէք թագմինաթ մէսէլէսի հա Փարիզ մալիյէ գօն-ֆէրանսընտա վէ հա Լաիէյ մահքէմէսին-տէ հալլ օլունաճազ տըր: Փարիստէ պու-լունան ճավիտ պէյ, Թիւրքիանըն 200 միլիօն ֆրանք պիր իսթիգրազ ազո էթմիշ օլտու-ղունա տաիր օլան չայիաթը թէքզիպ էտէրէք պէյան էթմիշ տիր քի, պու կիպի մուհիմ պիր իսթիգրազ, անճազ Շարգտա սուլէնըն թէ-գարրուրընտան սօնրա օլաճազ տըր: Ֆրանսա հիւքիւմէթինին Թիւրքիայա սոդրու պու խու-սուստա հիւսն ի նիլէթի տախի օլտուղունու ճավիտ պէյ իւալէ էթմիշ տիր:

Ուֆագ խապերդեր. — Հիւքիւմէթ Տուլունը ումումիյէտէն 100,000 լիրա ալմաս ալմը տըր: — Մալիյէ գօնֆէրանսը իճթիմաթընըն Յուլիս 18տէ թաթիլ էթմիշ տիր: Հոկտեմբեր 1տէ թէքրար պաշայաճազ իմիշ: — Րուս փաթ-րիգիանէսի թարաֆընտան 3 մետրոպօլիտ, 1 աշխատիսան ազատան միւրէքքէպ պիր հէ-յէթ էն գըտէմի սէֆիր օլան Մարքիզ Փալ-լավիչինիյէ միւրաճէաթ էտէրէք, Պուլգարա-րըն Րուսլարա իյգա էթտիքլէրի մէզալիմտէն տօլայը իշթիքեա էթմիշտէր տիր: — Օսմ. օր-տուսընըն իշգալ էթտիյի արաղիտէ պուլունան 500 գատար Օսմ. էսիրլէր, գուրթարլարազ Իսթանպօլա կէօնտէրիլմիշ տիրլէր: — Թիւրքիա վէ Իրան հուտուտընը թահտիտէ տաիր մուա-մէլաթ պիթմիշ տիր: — Թէքֆուր տաղը Պուլ-ղար միւթէսարըրֆը սէրպէսթ պրագըլարազ Իսթանպօլտան հարաքէթ էթմիշ տիր: — Սա-պըզ Թիճարէթ վէ Զրաաթ նաղըրը ճէլալ պէյ Հալէպ վալիլիյինէ թալին օլունմուշ վէ իրատէ

ի սէնիյէսի չըգմը տըր: — Իզմիրտէ անօնիմ պիր իւգիւմ սէնտիգասը (չիրքէթ) թէշքիլ օ-լունմուշ տըր: Հիւքիւմէթ պունուն գրաաթա օլան գարարընը թագտիր էտէրէք, էսհամընըն մուհիմ պիր գըսմընը իշթիրա էթմէյէ գարար վէրմիշ տիր: — Րէժի մէսէլէսինէ միւթէալլըզ միւղաքէրաթ պիթմիշ օլարազ, մուգավէլէ իմ-զալանմը տըր: — Խաղինէ թահվիլաթընըն թապը խիթամ պուլմուշ վէ Մալիյէ նէզարէ-թինէ թէսլիմ օլունմուշ տըր: Պունլարտան 125,000 ատէտ պիրէր լիրալըզ, 1,000,000 ա-տէտ հարըմ լիրալըզ թապ էտիլմիշ օլուպ միւ-թէպազիսի ալէտտէրէճաթ 5, 10, 25, 50 վէ 100 լիրալըզ թահվիլաթտան իպարէթ տիր: — Վէլի ի ահտը սալթանաթ Եոնուֆ Իզլէտտին էֆ., պաշ գօմանտան վէքիլի Իզլէթ փաշայա զայէթ միւղէյէն պիր արապա հէտիյէ էթմիշ տիր: — Փրէնսէս Ֆաթիմէ խանըմըն հիպէ էթ-տիյի արաղի 3366 ֆէտտան տըր: Պունուն 40ը Օսմ. մէքթէպ հարպիյէ վէ պահրիյէ-սինէ թախսիս էթմիշ տիր: — Քօրիկ Տեղա Սեռա Իթալիան զաղէթասընըն Իսթանպօլ մուխա-պիրի, մէմալիք ի Օսմանիյէտէն թէպիտ օլուն-մուշ տըր: — Քէօսթէնճէ վէ Իսթանպօլ արա-սընտա Րուսմանիա վափօրլարը թէքրար իշէ-մէյէ պաշլամը տըր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կէչէն հաֆթա Էրմէնիլէր իչին տիլսուզ պիր հաֆթա օլմուշ տըր: Մէմէքէթին հէր թարաֆընտան կէլէն դաթլ, հաղմա խապէր-լէրինէ Թէքֆուր Տաղը մէսէլէսի տէ ինգի-մամ էյլէմիշ տիր: Ազգ. ժողով մախֆի իճթի-մաընտա մէքքիւր ֆաճիէ հազընտա միւղա-քէրաթտա պուլունուպ կէրէք, Իսթանպօլտա պուլունան Թէքֆուր տաղըլար թարաֆընտան վէրիլէն թահրիրաթը վէ կէրէք ըէսմէն փաթ-րիքիանէյէ կէլէն մէքթուպլարը գրաաթ էթ-տիքտէն սօնրա պէրվէճի աթի գարարլարը իթթիխազ էթմիշ տիր: 1. Թէքֆուր Տաղը Էրմէնիլէրինէ տիւլար օլտուգլարը մէքքիւր ֆաճիէտէն տօլայը պէյանը թէէսիւֆ էթմէք: 2. Վաղընըն թէվէսսիւիւնի մէն իչին թէ-տապիր ի լաղըմէ իթթիխազ էթմէք: 3. Հիւ-քիւմէթտէն մէքքիւր վաղընըն մէսուլլարը-նըն տիւլարը միւճաղաթ օլմալարընը թալէպ էթմէք: 4. Մաթթէէսիւֆ մազթուլլարըն սայըսը ըէսմէն պէյան էտիլէնտէն ֆաղա օլ-տուղունտան, անլէրին թահգիգի իչին Եէնի

պիր թէչէպպիւստէ պուլունմագ: 5. Հիւքիւ-
մէթ թարաֆընտան տախի իճրա էտիլէճէք
թէֆթիչաթա պիր ազա իրսալ էթմէք: 6. Իս-
թիհսալ էտիլէն մալիմաթը զաղէթալարտա
նէչը էթմէք: Թիւրք զաղէթալարը վէ հիւքիւ-
մէթին ըէսմի պէյաննամէսի օլ վազըայը պիր
գալ Րուժ իլէ պէչ օն էրմէնինին զաթընտան
իպարէթ կիպի կէօսթէրիյօր իսէսէ 19 մազթուլ
վէ 84 տէ, զայպ վար տըր: Մալկարա հադ-
գընտա հիւքիւմէթ շու պէյաննամէտա պուլու-
նույօր: «Մալկարայա պիր թագըմ Պուլղար
չէթէսի աթէչ վէրիպ իհրագ էթմիչ տիր: Պու
հանղընտան զարարտիտէ օլանլար անճագ
թիւրքէր օլմուշ օլուպ պիր գալ էրմէնի վէ Րուժ
տախի թէլէֆ օլմուշ տըր:» Հալպուքի Փաթ-
րիքիսանէյէ կէլէն մէքթուպլար, հանղընն էր-
մէնի մահալլէսինտէն պաշատըղընը, քէզա
էրմէնիլէրին զարարտիտէ օլաուգլարընը վէ
փէք գօրգունճ հալտա պուլունտուգլարընը
հազմագտա տըրլար:— Սօն կիւնլէրտէ ալընան
խապէրէ նազարէն Րուսիա էրմէնիսթան իս-
լահաթը հազգընտա ֆէվզէլ առէ պիր ֆաա-
լիյէթ կէօսթէրմէքտէ իմիչ: Ինկիլթէրրա վէ
Ֆրանսա, էրմէնիսթան իւղէրինէ ումուսի պիր
գօմիսէր թայինի իլէ իքթիֆա էսիլմէք թա-
սավվուրընտա պուլունտուգլարը հալտէ, Րու-
սիա տահա էսասը, պիր իսլահաթըն թաթպի-
գինի թալէպ էտիյօր: Պունուն սէպէպ ի էվ-
վէլի իսէ, իսլահաթըն, Րուսիանըն մաթլէպի
մուճէպլինճէ օլմասը, Րուս նուֆուգունըն էր-
մէնիսթանտա տիկէր նուֆուգլարա ֆաիգ պիր
մէվգիտէ պուլունտաճաղը տըր:— Սղերտ վէ
Տիարպէքիր ճիվարընտա Բիւրտլէրին թէար-
րիւղիւ կիթտիքճէ քէսպ ի չիտտէթ էթմէքտէ
տիր: Պուրալարտա առէմ, քօյմագ գօյունլարը
զասպ էթմէք, տալարլարը զապթ էթմէք ա-
տի վազըալար հիւքմինտէ տիրլէր:— Հալէպ
վիւլայէթինտէ տախի Բիւրտլէր թէարրիւղէ
պաշամըչ տըր: Բիւլիս հէվալիսինտէ ճօմ գա-
րիյէսինտէ պուլունտան տէյիրմէնլէրտէ իչլէյէն
էրմէնիլէր իւղէրինէ միէսէլլահ Բիւրտլէր հիւ-
ճիւմ էտէրէք պիր գաչընը ճէրճ էթմիչ վէ Սար-
գիս Մովսէսեան նամ պիրինի տէ գաթլ էթմիչ
տիրլէր:— Պէյլանտա ճէնաղէ ալայընտան
տէօնմէքտէ օլան էրմէնիլէր իւղէրինէ Ժան-
տարմա վէ պաշը պօզուգլար սիլահ պօշալտա-
րագ պիւթիւն չէհրի հէյէճանա զարգ էթմիչ
տիրլէր:— Ս. Փաթրիք խասթամիզաճ օլուպ
ոււմուրը պաշընտա տախիմա պուլունտամատը-
ղընտան իսթիֆա էթմիչ իսէ տէ գապուլ օ-
լունմամըչ տըր:

ՓՐՕ. ՃԷՄԱԱԹԸ

Մ. Թ. Գօլէճի միւթէվէլլիէր մէճիսի Մա-
րաշտա իճթիմա էտիպ աթիաէքի գարարլարը
վէրմիչ տիր: 1. Տր. ճ. Մարթինէ, Մր.
Ֆաուլա վէ Միսիս Մէրիլէ սէնէ զարֆընտա
քի մուսվէնէթլէրի, Միս էնտրիւսէ խասթա-
խանէյէ հէնի հէտիյէսի վէ Պօրտ չիրքէթինէ
պիր խասթա պազըճը իրսալ էյլէտիյի իչիւն
թէչէքքիւր: 2. Էվլէլէր ըէիսէ հանի Տր. Տա-
նիէլսէ խասթալըղը միւնասիպէթի իլէ իշթի-
րագը հիսս վէ Մ. Ս. Հիքս միւթէվէլլի մէճ-
լիսինէ հէնի ազա օլտուղու իչիւն խօշամէտի
թագտիմի: 3. Յալքըր ազա Պապիկեան նամը-
նա ֆագիր չօճուգլար իչիւն վէրիլէն սէրմայէ-
տէն վէ Յագուպ Տէր Գրիգորեան նամընա
քիւթիւպիսանէ իչիւն վէրիլէն սէրմայէլէրտէն
տօլայը թէչէքքիւր: 4. Փրօֆ. Լութֆի Լևոն-
եան, Լ. Պապիկեան վէ Կ. Տաղլընան էֆէն-
ալիլէրին մուսվիլլիքտէն թամմ փրօֆէսօրլըա
գապուլը, Փրօֆ. Ճէպէճեհանա Ալամանիայա կի-
տիպ իքմալը թահսիլ էթմէք իւզըէ պիր սէ-
նէ ըուխսաթ իթասը: 5. Բիւնա տէրսի միւս-
տէթինին պիր սէնէ տահա թէմտիտի, Մէքէ-
նիքս տէրսինին թէրքի, Իպրանիճէ վէ Լա-
թինճէնին փրօղրամա իտիսալը: 6. Գօլէճէ
տուխուլ էտէճէք շայիրտանտան սըհէթինէ
տաիր պիր րափօր թալէպ օլունմասը: 7. Բէն-
տի մէքթէպլէրինտէ ախի տէրէճէ թահսիլ
կէօրէպիլէն շայիրտլէրին գօլէճին Դինճի սընը-
ֆընա գապուլ օլունմամասը: 8. Գօլէճէ ըլըգ
վէ թուլունպա մաքինալարը թէտարիք էթ-
մէք վէ մաթպաա իչինի թագվիյէ իւզըէ ազլէ
թէտարիք էթմէք իչիւն մէզունիյէթ իթասը:
9. Պիր Սթինօկրաֆ, պիր Ամէրիգալը մուս-
լիմ վէ լազըմ օլան էպինիյէնին թէտարիքի:—
Սօն խապիւրիւր.— Օսմանլը օրտուսը Յուլիս
22ինճի կիւնիւ էտիրնէ վէ Դըրգ Բիլիսէյէ տիւ-
խուլ էյլէմիչլէր տիր: Պուլղարլար մուգալէ-
մէթ էթմէմիչ տիրլէր: Դըրգ Բիլիսէտէ ճիւմլէ
էպինիյէ ի միրիյէյի Պուլղարլար պէրհալա էթ-
միչլէր տիր:— Րումանիա ասքէրի արթըգ իլէ-
րի կիթմէյէճէք, միւթարէքէ չէրաթիինի թա-
յին էթմէք իւզըն Պաղան հիւքիւմէթլէրի Նիչէ
մուրախսաա իրսալ էյլէմիչլէր տիր: Բիւզան-
դիոն վէ Ագասաուրս զաղէթալարը թաթիլ է-
տիլմիչ տիրլէր:

Միւսիւր ի մեսուլ վի տահիպ ի իւրիյալ
Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ԴԷՇԵՇԵԱՆ ՄԱԹՊԱՍԱՐ

Տերխասսք, Մահմուտ փաշա, Բիւրճի խան 50. 32—34